

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE PRIHODA I RASHODA NA PRIMJERU PODUZEĆA PODRAVKA D.D.

Mihanić, Kristina

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:999458>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET SPLIT

ZAVRŠNI RAD

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE PRIHODA I
RASHODA NA PRIMJERU PODUZEĆA
PODRAVKA D.D.**

Mentor:
mr. Ivana Perica

Student:
Kristina Mihanić

Split, rujan, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
1.1. Definicija problema.....	3
1.2. Cilj rada.....	3
1.3. Metode rada.....	3
1.4. Struktura rada.....	4
2. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE PRIHODA.....	5
2.1. Račun dobiti i gubitka.....	5
2.2. Pojmovno određenje i vrste prihoda.....	8
2.3. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 15: Prihodi i Međunarodni računovodstveni standard 18: Prihodi.....	10
2.4. Priznavanje i mjerenje prihoda.....	11
3. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE RASHODA.....	14
3.1. Vrste rashoda.....	14
3.2. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 16: Rashodi	15
3.3. Priznavanje i mjerenje rashoda.....	16
4. RAČUNOVODSTVENO PRAČENJE PRIHODA I RASHODA NA PRIMJERU PODRAVKA D.D.	18
4.1. Ukratko o poduzeću.....	18
4.2. Prihodi i rashodi Podravke za 2014. godinu.....	18
4.3. Prihodi i rashodi Podravke za 2015. godinu.....	27
4.4. Prihodi i rashodi Podravke za 2016. godinu.....	36
5. ZAKLJUČAK.....	45
LITERATURA.....	46
POPIS TABLICA.....	48
POPIS SLIKA.....	50
POPIS GRAFOVA.....	51
SAŽETAK.....	52
SUMMARY.....	53

1. UVOD

1.1. Definicija problema

Problem istraživanja predstavlja računovodstveno praćenje prihoda i rashoda te njihovu ulogu u analiziranju poslovanja. Definirat će se na koji način prihodi i rashodi utječu na poslovanje poduzeća te zašto je važno pratiti ih i objavljivati ih redovito. Važno je znati način njihova nastajanja, strukturu i posljedice koje nose određene promjene.

Na primjeru poduzeća Podravka d.d. prikazat će se prihodi i rashodi za određena obračunska razdoblja, njihovi utjecaji na poslovanje poduzeća, razlozi nastajanja promjena i struktura prihoda i rashoda.

1.2. Cilj rada

Cilj ovoga rada je objasniti pojmovno značenje prihoda i rashoda i njihovu ulogu u poduzeću te ukazati na važnosti objavljivanja i pisanja računovodstvenih izvještaja. Nastojat će se ukazati na važnost računovodstvenih standarda u pisanju računovodstvenih izvještaja i na primjeru Podravke prikazati strukturu prihoda i rashoda i njihov utjecaj na rezultat poslovanja. Dakle cilj rada je objasniti ulogu računovodstvenog praćenja prihoda i rashoda poslovanja i na praktičnom primjeru prikazati njihovu strukturu, način njihova iskazivanja i utjecaj na rezultat poslovanja.

1.3. Metode rada

Kod pisanja rada korištene su sljedeće metode:

Metoda deskripcije: postupak jednostavnog opisivanja činjenica, procesa, predmeta, te njihovih empirijskih potvrđivanja odnosa i veza.

Komparativna metoda: postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, odnosno utvrđivanje njihove sličnosti i razlika među njima.

Metoda sinteze: postupak znanstvenog istraživanja, objašnjenja stvarnosti putem spajanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene.

Metoda analize: postupak istraživanja i objašnjenja stvarnosti putem raščlanjivanja složenih tvorevina na njihove jednostavne sastavne dijelove, te izučavanje svakog zasebnog dijela za sebe.

1.4. Struktura rada

Ovaj rad sastoji se od 5 poglavlja.

U prvom poglavlju *Uvod* prikazana je definicija problema, cilj rada i metode koje su korištene pri pisanju rada, te struktura samog rada.

U drugom poglavlju *Pojmovno određenje i vrste prihoda* objašnjava se značenje prihoda, njihova uloga u poduzeću, vrste, struktura te način njihova mjerenja i priznavanja u računu dobiti i gubitka. Također objasniti će se određeni standardi koji uređuju prihode.

U trećem poglavlju *Pojmovno određenje i vrste rashoda* prikazuje se značenje rashoda. Navode se vrste rashoda, njihova struktura i značenje u poduzeću. Način mjerenja i priznavanja rashoda u računu dobiti i gubitka također je objašnjen kao i standard koji uređuje rashode.

U četvrtom poglavlju *Računovodstveno praćenje prihoda i rashoda na primjeru poduzeća Podravka d.d.* nastoji se na primjeru poduzeća Podravka d.d. prethodno navedena teorija objasniti na praktičnom primjeru. Obrađene su 3 godine poslovanja Podravke odnosno prihodi i rashodi iz svake godine, razlozi njihova nastajanja, vrste i struktura. Podaci su izvađeni iz računa dobiti i gubitka Podravke za svako obračunsko razdoblje.

U petom poglavlju *Zaključak* donosi se zaključak o cijelom radu, nastoje se istaknuti važne činjenice i ključna saznanja iz rada.

Kao sam kraj navedena je literatura, popis tablica, slika i grafova te sažetak rada.

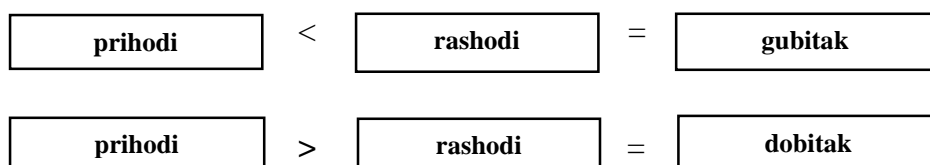
2. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE PRIHODA

2.1. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode, u određenom obračunskom razdoblju prikazuje i njihovu razliku koja rezultira financijskim rezultatom odnosno dobitkom ili gubitkom.¹

Na temelju računa dobiti i gubitka ocjenjuje se uspješnost poslovanja, odnosno sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Osnovni elementi računa dobiti i gubitka su prihodi i rashodi te njihova razlika dobitak ili gubitak.²

Slika 1 prikazuje objašnjenje nastanka gubitka i dobitka kao rezultata poslovanja poduzeća koji proizlaze iz razlike prihoda i rashoda.

Slika 1: elementi računa dobiti i gubitka

Izvor: izrada autora

Iz slike 1 se može vidjeti da kada su prihodi manji od rashoda tada je financijski rezultat u računu dobiti i gubitka gubitak, a kada su prihodi veći od rashoda financijski rezultat je dobitak, odnosno poduzeće posluje u plusu.

Račun dobiti i gubitka jedan je od glavnih izvještaja koje sastavlja poduzeće. Na temelju njega menadžer kontrolira poslovanje i donosi poslovne odluke. Izvještaj je to koji se za eksterne korisnike priprema jednom godišnje, dok se za korisnike unutar poduzeća priprema nešto češće ovisno o potrebi. Može se izrađivati za prethodno razdoblje, ali i za buduće, te se mogu uspoređivati rezultati s ciljevima i planovima. Usporedbom poslovnih rezultata može se doći do rješenja određenom problemu u poduzeću, uspješno odrediti budući poslovni planovi ili poduzeti potrebne korekcije.

¹ Tušek B., Sačec I., Mališ S., Žager K., Žager L.: Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 50

² Tušek B., Sačec I., Mališ S., Žager K., Žager L.: Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 50

Sastavljanje računa dobiti i gubitka ovisi o odredbama postojeće računovodstvene regulative. Shema računa dobiti i gubitka može biti propisana zakonom ili predložena od strane strukovne organizacije. Račun dobiti i gubitka može se prikazati u obliku jednostranog ili dvostranog računa, međutim zbog veće iskazne moći najčešće se koristi jednostrani račun. On omogućava segmentiranje prihoda i rashoda, odnosno iskazivanje rezultata prema vrstama aktivnosti.³

Za razliku od bilance koja daje informacije o materijalnoj imovini, financijskoj imovini, obvezama, kapitalu i rezervama, račun dobiti i gubitka daje informacije o tome koliko je ostvareno prihoda, rashoda, dobitka, gubitka, te kolika je obveza poreza na dobit nastala iz poslovanja poduzeća u određenom razdoblju.

Tablica 1 prikazuje sadržaj i strukturu računa dobiti i gubitka

Tablica 1: Sadržaj i strukturu računa dobiti i gubitka

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
I	POSLOVN PRIHODI
1.	Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe
2.	Prihodi od prodaje
3.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga
4.	Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe
5.	Ostali poslovni prihodi
II	POSLOVNI RASHODI
1.	Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda
2.	Materijalni troškovi
a)	Troškovi sirovina i materijala
b)	Troškovi prodan robe
c)	Ostali vanjski troškovi
3.	Troškovi osoblja
a)	Neto plaće i nadnice
b)	Troškovi poreza i doprinosa iz plaća
c)	Doprinosi na plaće
4.	Amortizacija
5.	Ostali troškovi
6.	Vrijednosna usklađenja
a)	Dugotrajne imovine i financijske imovine
b)	Kratkotrajne imovine osim financijske imovine
7.	Rezerviranja
a)	Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slično
b)	Rezerviranja za porezne obveze
c)	Rezerviranja za započete sudske sporove
d)	Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava
e)	Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima
f)	Druga rezerviranja
8.	Ostali poslovni rashodi
III	FINANCIJSKI PRIHODI
1.	Prihodi od ulaganja u udjele poduzetnika u grupi

³ Žager K., Sačec I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia d.o.o., Zagreb, 2008., str. 77

2.	Prihodi od ulaganja u udjele društava povezanih sudjelujućim interesom
3.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe
4.	Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
5.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe
6.	Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova
7.	Ostali prihodi s osnove kamata
8.	Tečajne razlike i ostali financijski prihodi
9.	Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine
10.	Ostali financijski prihodi
IV	FINANCIJSKI RASHODI
1.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe
2.	Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe
3.	Rashodi s osnove kamata i slični rashodi
4.	Tečajne razlike i drugi rashodi
5.	Nerealizirani gubitci (rashodi) od financijske imovine
6.	Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)
7.	Ostali financijski rashodi
V	UDIO U DOBITI OD DRUŠTVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VI	UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA
VII	UDIO U GUBITKU OD DRUŠTVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM
VIII	UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKOG POTHVATA
IX	UKUPNI PRIHODI
X	UKUPNI RASHODI
XI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XII	POREZ NA DOBIT
XIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja
	PREKINUTO POSLOVANJE (popunjava poduzetnik obveznik MSFI-a samo ako ima prekinuto poslovanje)
XIV	DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prekinutog poslovanja prije oporezivanja
2.	Gubitak prekinutog poslovanja prije oporezivanja
XV	POREZ NA DOBIT PREKINUTOG POSLOVANJA
1.	Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje
2.	Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje
XVI	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA
1.	Dobit prije oporezivanja
2.	Gubitak prije oporezivanja
XVII	POREZ NA DOBIT
XVIII	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Dobit razdoblja
2.	Gubitak razdoblja
	DODATAK RDG-a (popunjava poduzetnik koji sastavlja godišnje konsolidiranje financijske izvještaje)
XIX	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: Narodne novine (2016) : Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 95

Iz tablice 1 se može vidjeti struktura računa dobiti i gubitka, od kojih se ono elementa sastoji te na koji način i kojim izračunom se dolazi do financijskog rezultata poduzeća.

Glavni elementi računa dobiti i gubitka su: prihod, rashod, dobitak prije oporezivanja, porez na dobit i dobitak poslije oporezivanja.⁴

Prilikom sastavljanja računa dobiti i gubitka važno je voditi računa o tome da svaki račun dobiti i gubitka ima naslov koji sadrži:

- naziv poduzeća
- naziv financijskog izvještaja
- razdoblje sastavljanja izvještaja

i uz naslov treba sadržavati osnovne elemente, a to su prihodi, rashodi i rezultat poslovanja.⁵

Metode sastavljanja računa dobiti i gubitka su:

- metoda ukupnih troškova (metoda razvrstavanja troškova prema prirodnim vrstama) i
- metoda prodanih učinaka (metoda razvrstavanja rashoda prema funkciji).

2.2.Pojmovno određenje i vrste prihoda

Prihodi i rashodi neizostavan su element poslovanja poduzeća i važni su za utvrđivanje rezultata poslovanja poduzeća. Zbog važnosti prihoda i rashoda poduzeća moraju biti dobro upoznata s njihovim značenjem, priznavanjem, mjerenjem i vrstama te njihovim iskazivanjem u poslovnim knjigama. Prihodi i rashodi iskazuju se u jednom od financijskih izvještaja računu dobiti i gubitka koji pokazuje da li je poduzeće u određenom vremenskom razdoblju ostvarilo dobit ili gubitak.

Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, i to od onoga dijela koji će poslije utjecati na povećanje dobiti odnosno kapitala.⁶

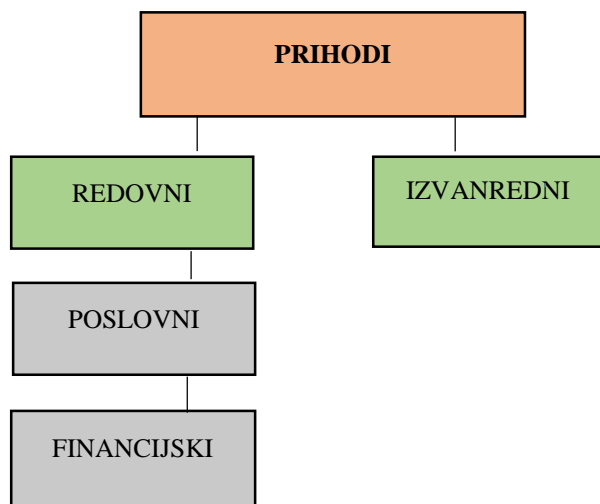
Definicija prihoda obuhvaća i prihode i dobitke. Iz redovnih aktivnosti poduzeća proistječu prihodi kao npr. prihodi od prodaje, kamate, dividende. Dobici pak predstavljaju stavku čija definicija odgovara definiciji prihoda ali ne moraju biti iz redovnih aktivnosti.

Slika 2 prikazuje klasifikaciju prihoda.

⁴ Belak V., Profesionalno računovodstvo, prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006., str. 59.

⁵ Barišić I., Brozović M., Dečman N., Ježovita A., Novak A., Pavić I., Računovodstvo I: Priručnik za vježbe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 82

⁶ Tušek B., Sačec I., Mališ S., Žager K., Žager L.: Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 54

Slika 2: klasifikacija prihoda

Izvor: izrada autora.

Slika 2 ukazuje na to da se prihodi dijele na redovne ili prihode od prodaje, izvanredne prihode, te financijske.

Poslovni prihodi se ostvaruju iz glavnih poslovnih aktivnosti. Oni se pojavljuju u poduzeću gotovo svakodnevno.

Financijski se prihodi pojavljuju kao posljedica ulaganja u financijsku imovinu, rezultat su ulaganja viška raspoloživih sredstava. Može se uložiti u obliku dionica ili obveznica ili jednostavno posuditi novac onome kome je potreban, time se stječe pravo na određenu naknadu.⁷

Redovni prihodi ostvaruju se prodajom proizvoda ili pružanjem usluge ovisno o vrsti poduzeća. Redovni prihodi su vrsta prihoda koji se najčešće pojavljuju, te se dijele na:

- prihode od prodaje proizvoda i usluga,
- prihode od prodaje robe,
- prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja,
- prihode od kompenzacija, subvencija, dotacija i sl.

Financijski prihodi:

- prihodi od udjela u dobiti,
- prihodi od dividendi,

⁷ Tušek B., Sačec I., Mališ S., Žager K., Žager L.: Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 56

- dobiti od prodaje dionica,
- prihodi od kamata,
- pozitivne tečajne razlike.

Izvanredni prihodi ne pojavljuju se u poduzeću redovito. Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 18: Prihodi to su dobiti iz osnove prestanka priznavanja dugotrajne imovine, dok su prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 15: Prihodi to otpis obaveza, prihodi od naplaćenih nagrada, naplaćena potraživanja, inventurni viškovi...

Izvanredni prihodi:

- prihodi od prodaje dugotrajne imovine,
- prihodi od prodaje rezervnih dijelova i sitnog inventara,
- naplaćena potraživanja i dr.

2.3. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 15: Prihodi i Međunarodni računovodstveni standard 18: Prihodi

Hrvatski standard financijskog izvještavanja 15: Prihodi standard je kojim se propisuje računovodstveni postupak za mjerenja, izvještavanja, priznavanja prihoda. Sadrži načela, pravila, postupke za priznavanja i objavljivanja prihoda i na snazi je od 01.08.2008. godine. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 15: Prihodi u skladu je s MRS 1, MRS 2, MRS 11, MRS 18, MRS 20, MRS 21, MRS 23, MRS 26, MRS 37, MRS 38, MRS 39, MRS 40 i IV Direktivnom Europske unije.⁸

Cilj ovog Standarda je propisati računovodstveni postupak priznavanja, mjerenja i objavljivanja prihoda.

U ovom standardu sadržani su prihodi koji nastaju iz poslovnih događaja i transakcija, a dijele se na: poslovne prihode, financijske prihode, nerealiziranu dobit te izvanredne prihode.

Neke od definicija iz standarda:

- Prihod je povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblje u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, kada ti priljevi imaju za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koje se odnosi na unose od strane sudionika u kapitalu.

⁸ Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSF 15: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86

- U prihode ulazi nerealizirana dobit.⁹

Međunarodni računovodstveni standard 18: Prihodi je standard koji stupa na snagu 1.1.1995. godine i zamjenjuje Međunarodni računovodstveni standard 18: Računovodstvo prihoda, usvojen 1982..

Ovaj Standard primjenjuje se u računovodstvu prihoda koji nastaju:

- prodajom proizvoda,
- pružanjem usluga i
- korištenjem imovine subjekta od strane drugih, a čime se zarađuju kamate.¹⁰

Ovaj standard ne bavi se prihodima koji proizlaze iz:

- ugovora o najmovima,
- dividendi koje proizlaze iz ulaganja,
- promjene fer vrijednosti koje proizlaze iz financijske imovine i obveza te tekuće imovine,
- početnog priznavanja i promjena fer vrijednosti biološke imovine.¹¹

Prihod je bruto priljev ekonomskih koristi koji proizlazi iz redovnih aktivnosti subjekta, te ima za posljedicu povećanje kapitala osim onog koji se odnosi na unos sudionika u kapitalu.

2.4. Priznavanje i mjerenje prihoda

Relevantna računovodstvena načela za priznavanje i mjerenje prihoda su:

- načelo nastanka događaja,
- načelo sučeljavanja prihoda i rashoda,
- načelo opreznosti.

Prihodi se priznaju kada je povećanje budućih ekonomskih koristi povezano sa smanjenjem obveza ili povećanjem sredstava koje se može pouzdano izmjeriti. Kao primjer može se navesti

⁹ Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 15: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86

¹⁰ Narodne novine (1996): Međunarodni računovodstveni standardi, MRS 18: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 65.

¹¹ Narodne novine (1996): Međunarodni računovodstveni standardi, MRS 18: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 65.

povećanje imovine nastalo prodajom proizvoda. Prihodi se priznaju i evidentiraju kada je roba prodana, a ne kada je naplaćena odnosno kada je novac dobiven.

Prihodi se mjere po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja. Iznos koji je naplaćen u ime trećih osoba kao npr. porez ne priznaje se kao prihod.

Prihod se priznaje i predmet je evidentiranja u knjigovodstvu kada se može pouzdano izmjeriti te kada je izvjesno da se za vrijeme prodaje i pružanja usluga može očekivati njegova konačna naplata. Dobitci također predstavljaju porast ekonomske koristi, odnosno imaju za posljedicu povećanje imovine i smanjenje obveza, uz uvjet da se mogu pouzdano izmjeriti.¹²

Kod prodaje proizvoda prihodi su priznati kada je subjekt prenio na kupca značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom. Priznaje se kada se iznos može pouzdano izmjeriti, kada je vjerojatno da će ekonomske koristi povezane s transakcijom pritijecati u poduzeće, te kada se troškovi koji su povezani s transakcijom mogu pouzdano izmjeriti.

Prihodi od kamata i dividendi temelje se na tome da se kamata priznaje primjenom efektivne kamatne stope, a dividenda će se priznati kada je ustanovljeno dioničarevo pravo na isplatu dividendi.¹³

Priznavanje jednih od najznačajnijih prihoda, poslovnih prihoda ostvaruje se kada je poduzetnik prenio značajne rizike i koristi od vlasništva nad robom, kada je vjerojatno da će ekonomske koristi povezane s transakcijom pritijecati kod poduzetnika te kada poduzetnik ne upravlja stalno sa robom niti vrši kontrolu nad prodanim proizvodom ili uslugom.

Prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 15: Prihodi koristi se metoda stupnja dovršenosti kod koje se prihod priznaje u razdoblju u kojemu je usluga izvršena. Kada se ishod transakcije u vezi pružanja usluge ne može pouzdano procijeniti, prihod se priznaje samo u visini priznatih rashoda.¹⁴

Prihodi se ne priznaju kod zamjene robe, u tom se slučaju transakcija priznaje kao prihod koji se mjeri po fer vrijednosti primljenih roba ili usluga usklađenoj za iznos transferiranog novca.

¹² Tominac S., Cutvarić S., Čevizović I., Glasnović B., Gulin D., Leko S., Saćer I., Miličić I., Mrša J., Perčević H., Pokrovac I., Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, S poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008., str. 58-59.

¹³ Poslovni dnevnik, Kako su u računovodstvenim standardima definirani prihodi i kako se knjiže, raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/trzista/kako-su-u-racunovodstvenim-standardima-definirani-prihodi-i-kako-se-knjiže-192348>, posjećeno: 10.07.2017.

¹⁴ Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 15: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86

Prihod treba prestati priznavati kada stavke koje predstavljaju prihod prestaju zadovoljavati kriterije navedene u Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 15: Prihodi.¹⁵

Prihod treba mjeriti po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja, koje je u većini slučajeva u obliku novca ili novčanih ekvivalenata. Iznos prihoda koji proizlazi iz neke transakcije obično se određuje sporazumno između poduzetnika i kupca.

¹⁵ Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 15: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86

3. POJMOVNO ODREĐENJE I VRSTE RASHODA

Rashodi čine negativnu komponentu financijskog rezultata. Nastaju kao posljedica smanjenja imovine ili povećanja obveza te utječu na smanjenje glavnice ili kapitala poduzeća.¹⁶

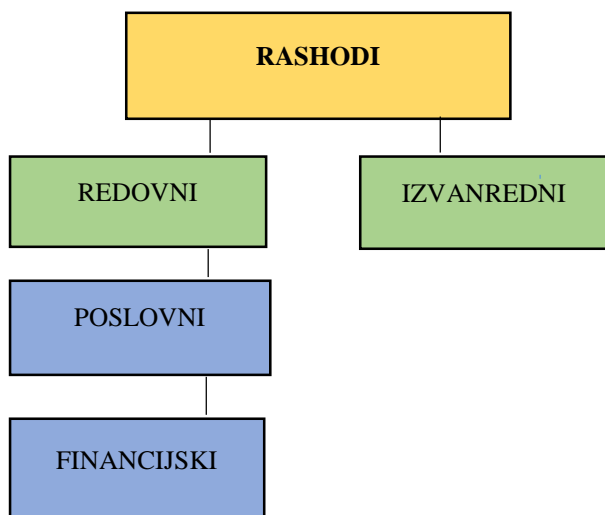
U definiciju rashoda ubrajaju se i gubici koji za razliku od rashoda ne proizlaze iz redovnih poslovnih aktivnosti to su npr. požar, poplava, gubici iz katastrofa, ali i prodaja dugotrajne imovine.

Rashodi se mogu definirati kao žrtvovani resursi u stvaranju prihoda kojem pripadaju i koji se odnosi na određeno obračunsko razdoblje.¹⁷

Važno je napomenuti da troškovi i rashodi nisu istoznačnice. Trošak je vrijednosno izražen utrošak rada imovine i usluga u poslovnom procesu nastao isključivo radi stvaranja proizvoda ili usluga.

3.1. Vrste rashoda

Slika 3 prikazuje klasifikaciju rashoda.

Slika 3: klasifikacija rashoda

Izvor: izrada autora.

Slika 3 ukazuje na to da se rashodi dijele na redovne rashode, odnosno poslovne, financijske i izvanredne rashode. Rashode čine vrijednosti koje moraju biti utrošene u poslovnom procesu.

¹⁶ Žager K., Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia d.o.o., Zagreb, 2008., str. 71

¹⁷ Belak V., Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb, 1995., str. 130.

Poslovni rashodi nastaju obavljanjem glavne djelatnosti poduzeća. Poslovne rashode čine troškovi sadržani u prodanim proizvodima, te ostali rashodi poslovanja kao što su troškovi plaća, amortizacija itd.. Struktura poslovnih rashoda ovisi o vrsti djelatnosti kojom se poduzeće bavi i metodama obračuna troškova.¹⁸

Poslovni rashodi nastaju prodajom proizvoda, priznaju se u visini nabavne vrijednosti i u trenutku isporuke robe, a ne u trenutku naplate.

Poslovni rashodi kod proizvođačkih poduzeća sastoje se od:

- rashoda prodanih proizvoda (onaj dio troškova proizvoda koji je sadržan u prodaji proizvoda)
- rashoda razdoblja (troškovi koji se ne mogu uračunati u zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda te kao takvi terete prihode razdoblja u kojemu su nastali).

Financijski rashodi nastaju korištenjem tuđih novčanih sredstava, među najznačajnijima su kamate i negativne tečajne razlike. Kamate se priznaju sukladno razdoblju u kojemu se izdaju a negativne tečajne razlike po izvršenoj uplati.

Izvanredni rashodi se ne pojavljuju redovito u poduzeću. Prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja 16: Rashodi to su inventurni manjkovi, kazne, penali, naknade štete i otpisana potraživanja.¹⁹

3.2. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 16: Rashodi

Ovaj standard treba primjenjivati pri objavljivanju i prezentaciji rashoda u financijskim izvještajima koji primjenjuju Hrvatske standarde financijskog izvještavanja. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 16: Rashodi u skladu je s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i IV Direktivom Europske unije.²⁰

U ovom su standardu obuhvaćeni rashodi koji nastaju iz poslovnih događaja i transakcija te se dijele na: poslovne rashode, financijske rashode, nerealizirane gubitke i izvanredne rashode.

Cilj Hrvatskog standarda financijskog izvještavanja 16: Rashodi je propisati kriterije za

¹⁸ Tušek B., Sačer I., Mališ S., Žager K., Žager L.: Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 58

¹⁹ Računovodstveno praćenje rashoda, prihoda i utvrđivanje rezultata poslovanja, raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/btusek/rac/13.%20RA%C4%8CUNOVODSTVENO%20PRA%C4%86ENJE%20RASHODA.%20PRIHODA%20I%20REZULTATA%20POSLOVANJA.pdf>, posjećeno: 09.07.2017.

²⁰ Narodne novine (2008): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 16: Rashodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 30.

mjerenje, priznavanje i objavljivanje rashoda u financijskim izvještajima.

U bilješkama poduzetnik treba objaviti:

- razlog umanjenja pojedine vrste imovine,
- objašnjenje izvanrednih rashoda,
- iznos i očekivano vrijeme odljeva ekonomskih koristi vezanih za rezerviranja,
- iznos kamata i neto tečajne razlike kao posebna komponenta kapitala,
- nepredviđene najamnine,
- računovodstvenu politiku za troškove posudbe.²¹

Neke od definicija iz standarda su:

- Rashodi su smanjenje ekonomskih koristi u određenom razdoblju u obliku odljeva ili stvaranja obveze, što ima za posljedicu smanjenje kapitala, osim onog povezanog s raspodjelom sudionicima u kapitalu.

- Troškovi posudbe su kamate ili drugi troškovi koji nastaju u svezi s posudbom izvora imovine.

- Troškovi popravaka i održavanja su troškovi redovnog održavanja dugotrajne materijalne imovine koji se priznaju kao rashod u trenutku nastanka.

3.3. Priznavanje i mjerenje rashoda

Rashodi se priznaju kada je smanjenje budućih ekonomskih koristi rezultat povećanja obveza ili smanjenja imovine. Rashodi se priznaju na temelju izravne povezanosti između nastalih troškova i određene stavke prihoda, te se taj proces naziva sučeljavanje troškova s приходima. Tu dolazi do istodobnog priznavanja prihoda i rashoda koji proizlaze iz istih transakcija ili događaja.

Rashod se odmah priznaje u računu dobiti i gubitka kada neki izdatak ne stvara buduće ekonomske koristi, te se također priznaje u onim slučajevima kada je obveza nastala bez priznavanja imovine, npr. obveza po garanciji za proizvod.

U okviru poslovnih rashoda poduzetnik će u računu dobiti i gubitka iskazati sljedeće pozicije:

- materijalni troškovi (troškovi sirovina, materijala i prodane robe),

²¹ Narodne novine (2008): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 16: Rashodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 30.

- troškovi osoblja (nadnice, plaće, porezi, socijalno, mirovinsko),
- amortizacija,
- vrijednosno usklađivanje dugotrajne i kratkotrajne imovine.

4. RAČUNOVODSTVENO PRAČENJE PRIHODA I RASHODA NA PRIMJERU PODRAVKA D.D.

4.1. Ukratko o poduzeću

Podravka d.d. je prehrambena i farmaceutska tvrtka sa sjedištem u Koprivnici. Jedna je od vodećih prehrambenih kompanija u jugoistočnoj, srednjoj i istočnoj u Europi. U svom vlasništvu ima tvrtku Belupo d.d.. Belupo d.d. je druga po veličini tvrtka u Hrvatskoj koja drži korak s vremenom i visokim standardima farmaceutskog poslovanja.

Podravka d.d. je dioničko društvo registrirano 1993.. Dionice su uvrštene u kotaciju 7.12.1998., te se njima trguje putem Zagrebačke burze od 08.12.1998..

Poslovanje tvrtke odvija se u dva strateška poslovna područja Prehrana i Farmaceutika.

Korisnici Podravkinih proizvoda dijele se na kupce i potrošače. Kupci su primjerice trgovački lanci, distributeri, drogerije, hoteli, kafići. Potrošači su pak ljudi različitih dobnih skupina, vjere, spola diljem svijeta.²²

Podravka d.d. je multinacionalna kompanija koja posluje u više od 40 zemalja diljem svijeta. Ključne države za poslovanje su Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Rusija i Poljska.

4.2. Prihodi i rashodi Podravke za 2014. godinu

Od ključnih događaja u 2014. godini izdvajaju se donošenje nutritivne strategije Podravke, započinje se razvoj kulinarskog istraživanja i ulaže se u razvoj ljudskih potencijala. Podravka je u ovoj godini imala velik inovacijski ciklus kroz sve kategorije hrane na domaćem i stranom tržištu.²³

Prema istraživanjima Best Buy Award za razdoblja 2013./2014. i 2014./2015. proizvodi marke Podravka su prehrambeni proizvodi najviše cijenjeni među potrošačima.²⁴

Tablica 2 prikazuje prihode od prodaje po strateškim poslovnim područjima u 2014. godini, te apsolutne i relativne promjene odnosno horizontalnu analizu.

²² Podravka, Izvještaj o održivom razvoju, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/5/1/51bd6b3b12fcd83e2fd310f3b6558cc8.pdf>, posjećeno: 16.07.2017.

²³ Podravka, Godišnje izvješće 2014., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/b/b/bb36eb115d19cb5bbbc32531db3ecbcc.pdf>, posjećeno: 3.08.2017.

²⁴ Podravka, Izvještaj o održivom razvoju, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/5/1/51bd6b3b12fcd83e2fd310f3b6558cc8.pdf>, posjećeno: 16.07.2017.

Tablica 2: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima u 2014. godini

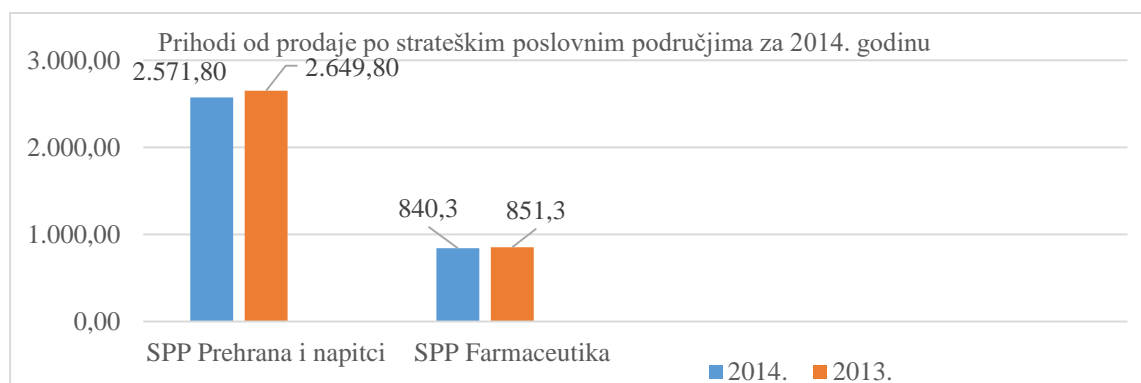
Prihodi od prodaje (u milijunima kuna)	Izveštajni rezultat					
	2014.	% prihoda	2013.	% prihoda	Apsolutna promjena	Relativna promjena
SPP Prehrana i napitci	2.571,8	75,4%	2.649,8	75,7%	-78	-2,9%
SPP Farmaceutika	840,3	24,6%	851,3	24,3%	-11	-1,3%
Ukupno prihodi od prodaje	3412,1	100%	3501,1	100%	-89	-2,5%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Prihodi od strateškog poslovnog područja Prehrana i napitci iznosili su 2.571,8 milijuna kuna što je za 2,9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Rezultat je to programa rekonstruiranja, jer je kompanija krajem 2013. godine izašla iz segmenata svježeg mesa, smrznite hrane i pekarstva.²⁵

Prihodi od prodaje strateškog poslovnog područja Farmaceutika bili su manji za 1,3% u odnosu na prethodnu godinu i to kao rezultat smanjenja cijena velikog dijela lijekova. Također smanjenje ruske rublje u odnosu na kunu i drugih valuta utjecalo je na smanjenje prihoda u kunama.²⁶

Graf 1 prikazuje prihode od prodaje po strateškim poslovnim područjima.

Graf 1: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima u 2014. godini

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

²⁵ Podravka, Godišnje izvješće 2014., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/b/b/bb36eb115d19cb5bbbc32531db3ecbcc.pdf>, posjećeno: 3.08.2017.

²⁶ Podravka, Godišnje izvješće 2014., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/b/b/bb36eb115d19cb5bbbc32531db3ecbcc.pdf>, posjećeno: 3.08.2017.

Iz grafa 1 je vidljivo kako su prihodi od prodaje manji u odnosu na prethodnu 2013. godinu i u strateškom poslovnom području Prehrana i napitci i u strateškom poslovnom području Farmaceutika.

Tablica 3 prikazuje prihode od prodaje po tržištima za 2014. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 3: Prihodi od prodaje po tržištima za 2014. godinu

Prihodi od prodaje (u milijunima kuna)	2014.	2013.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Hrvatska	1.357,0	1.483,5	-126,5	-8,5%
Jugoistočna Europa	950,3	916,1	34,2	3,7%
Srednja Europa	540,6	546,6	-6	-1,1%
Zapadna Europa	190,4	174,9	15,5	8,9%
Istočna Europa	239,3	242,1	-2,8	-1,2%
Prekooceanske zemlje	134,5	137,9	-3,4	-2,5%
Ukupno	3412,1	3501,1	-89	-2,5%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Prihodi od prodaje u Hrvatskoj manji su u odnosu na prethodnu godinu za 8,5% kao rezultat programa u rekonstruiranju i odluke o snižavanju lijekova na recept. Također cjelokupno poslovanje Hrvatske pod utjecajem je nepovoljne gospodarske situacije radi pada bruto domaćeg proizvoda.²⁷

Na tržištu jugoistočne Europe dolazi do rasta prihoda od prodaje za 3,7% kao rezultat rasta prihoda od prodaje na svim tržištima jugoistočne Europe osim Slovenije.

Prihodi od prodaje tržišta srednje Europe manji su za 1,1% u odnosu na prethodnu godinu. Tržište zapadne Europe imalo je veće prihode od prodaje za 8,9% kao rezultat značajnog rasta prihoda u zemljama Njemačke, Austrije i Skandinavije.

Na prihode od prodaje tržišta istočne Europe utjecala je negativno deprecijacija ruske rublje te su prihodi niži za 1,2% u odnosu na prethodnu godinu. Bez utjecaja tečajnih razlika bili bi veći za 10,9%.²⁸

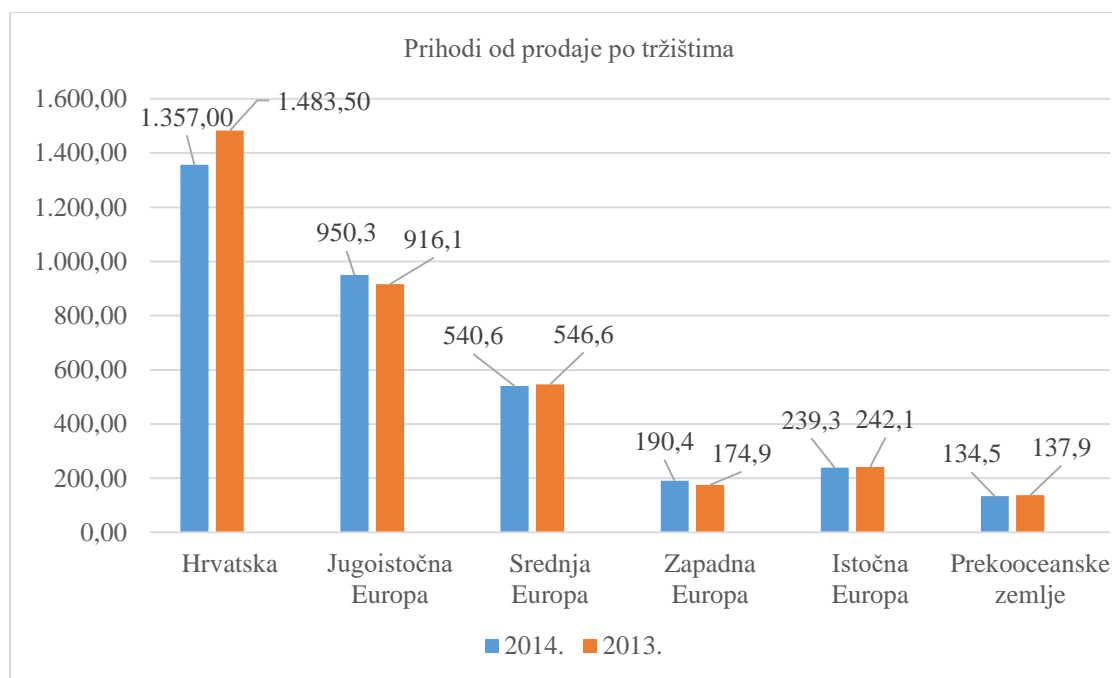
U prekooceanskim zemljama prihodi su bili pod utjecajem deprecijacije australskog i američkog dolara i promjene modela distribucije na tržištu Australije. Kao rezultat

²⁷ Podravka, Godišnje izvješće 2014., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/b/b/bb36eb115d19cb5bbbc32531db3ecbcc.pdf>, posjećeno: 3.08.2017.

²⁸ Podravka, Godišnje izvješće 2014., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/b/b/bb36eb115d19cb5bbbc32531db3ecbcc.pdf>, posjećeno: 3.08.2017.

toga prihodi su manji za 2,5%.

Graf 2 prikazuje prihode od prodaje po tržištima.

Graf 2: Prihodi od prodaje po tržištima u 2014. godini

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Iz grafa 2 je vidljivo kako su prihodi od prodaje u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu u Hrvatskoj, srednjoj i istočnoj Europi i prekooceanskim zemljama manji, dok su ostale zemlje ostvarile rast prihoda od prodaje.

Tablica 4 prikazuje financijske prihode Podravke za 2014. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 4: Financijski prihodi Podravke 2014. godina

Financijski prihodi	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Financijski prihodi-ukupno	44.186.986	45.030.827	843.841	1,9%
Kamate, tečajne razlike i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	8.408.060	6.300.132	-2.107.928	-25,1%
Kamate, tečajne razlike i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	31.449.556	38.629.793	7.180.237	22,8%
Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	0	0	0	0
Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	4.329.370	108.902	-4.329.261	-97,5%
Ostali financijski prihodi	0	0	0	0

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Tablica 4 ukazuje na sveukupno povećanje financijskih prihoda u 2014. u odnosu na 2013. godinu i to za 1,9%. Također može se uočiti smanjenje prihoda od kamata, tečajnih razlika i sličnih prihoda s povezanim poduzetnicima za 25,1% i smanjenje nerealiziranih dobitaka od financijske imovine za 97,5%, dok su prihodi od kamata, tečajnih razlika i sličnih prihoda iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima veći za 22,8%.

Tablica 5 prikazuje ostale prihode Podravke za 2014. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 5: Ostali prihodi Podravke 2014. godina

Ostali prihodi (u tisućama kuna)	2014.	2013.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Prihodi od subvencija	2.068	2.113	-45	-2,1%
Prihodi od povratnog najma	8.813	5.120	3693	72,1%
Dobici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	910	-	910	100%
Ukidanje rezerviranja	4.440	-	4.440	100%
Ostalo	984	2.356	-1372	-58,2%
Ostali prihodi ukupno	17.215	9.589	7.626	79,5%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Tablica 5 prikazuje ostale prihode Podravke za 2014. godinu u koje ulaze prihodi od subvencija koji su manji za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu, prihodi od povratnog najma su veći za 72,1%, dobiti od prodaje imovine veći su za 100%. Naime dobitaka od prodaje imovine u 2013. godini nije bilo kao što nije bilo i ukidanja rezerviranja. Ostali prihodi manji su za 58,2% u odnosu na prethodnu 2013. godinu.

Tablica 6 prikazuje operativne troškove Podravke za 2014. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 6: Operativni rashodi Grupe Podravka za 2014. godinu.

Grupa Podravka (u milijunima kuna)	Izvještajni rezultat			
	2014.	2013.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Troškovi prodanih proizvoda	1.967,6	2.023,8	-56,2	-2,8%
Opći i administrativni	336,7	314,1	22,6	7,2%
Troškovi prodaje i distribucije	489,9	471,4	18,5	6,9%
Troškovi marketinga	445,2	452,9	-7,7	-1,7%
Ostali rashodi	62,0	61,5	0,5	0,8%
Ostali rashodi ukupno	5.269	5.347,5	-78,5	-1,5%

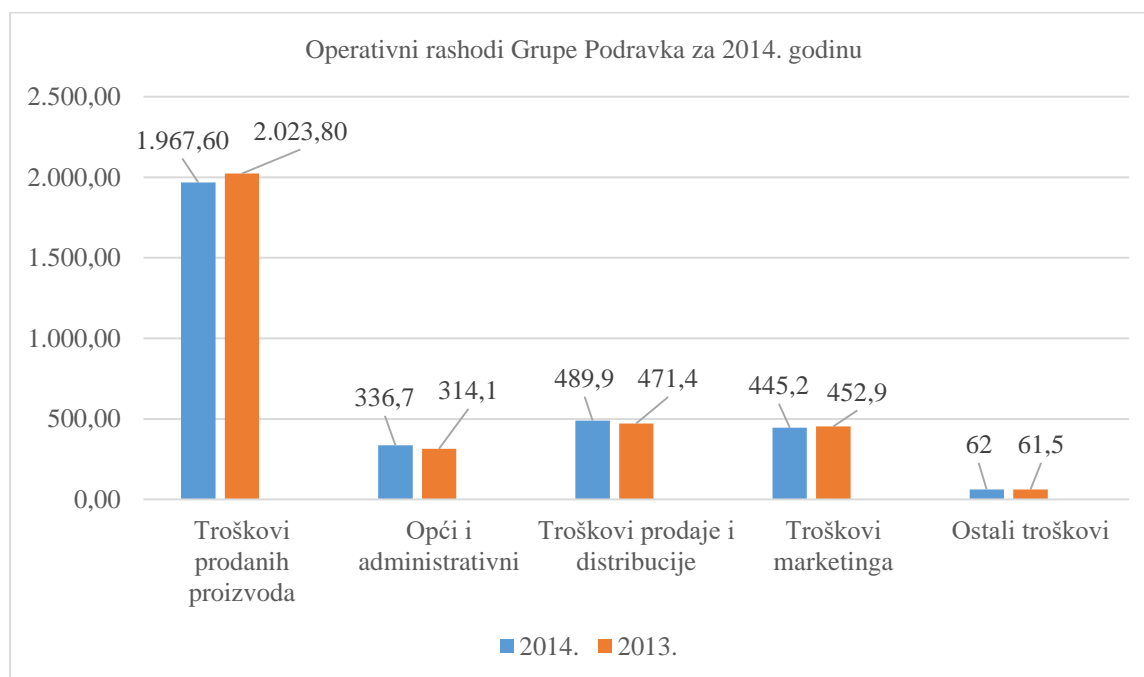
Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Niži troškovi osoblja i povoljno kretanje troškova sirovina doveli su do smanjenja troškova

prodanih proizvoda za 2,8%. Opći i administrativni troškovi veći su za 7,2% u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat većih troškova otpremnina.²⁹

Troškovi prodaje i distribucije ostvarili su znatan pad od 6,9% u odnosu na prethodno razdoblje zahvaljujući ostvarenim uštedama u troškovima distribucije i skladištenja. Troškovi marketinga niži su za 1,7% kao rezultat manjeg broja kampanja po pojedinim kategorijama, te veće orijentacije na digitalno oglašavanje.³⁰ Ostali troškovi manji su za 0,8%.

Graf 3 prikazuje operativne rashode Podravke u 2014. godini.

Graf 3: Operativni rashodi Grupe Podravka za 2014. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Graf 3 prikazuje operativne rashode Podravke za 2014. godinu i iz njega se može vidjeti smanjenje troškova prodanih proizvoda i marketinga, dok su opći i administrativni troškovi, troškovi prodaje i distribucije i ostali troškovi veći u odnosu na 2013. godinu.

Tablica 7 prikazuje poslovne rashode Podravke u 2014. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

²⁹ Podravka: godišnje izvješće za 2014. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/3/1/31f7ddc10337893cd3b74be08a02670e.pdf>, posjećeno: 06.08.2017.

³⁰ Podravka, Godišnje izvješće 2014., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/b/b/bb36eb115d19cb5bbbc32531db3ecbcc.pdf>, posjećeno: 3.08.2017.

Tablica 7: Poslovni rashodi Podravke za 2014. godinu

Poslovni rashodi	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	12.135.674	-18.761.395	-30.897.069	-254,6%
Amortizacija	148.302.573	134.795.623	-13.506.950	-9,1%
Ostali rashodi	236.616.347	282.856.361	46.240.014	19,5%
Vrijednosno usklađivanje	66.752.289	27.834.704	-38.917.585	-58,3%
Rezerviranja	2.690.660	1.305.626	-1.385.034	-51,5%
Ukupno poslovni rashodi	466.497.543	428.030.919	-38.466.624	-8,2%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Poslovni rashodi ukupno ostvarili su pad u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu za 8,2%. Promjene vrijednosti zaliha manje su za 254,6%, amortizacija je manja za 9,1%, a vrijednosno usklađenje za 58,3%. Ostali rashodi veći su za 19,5%, a rezerviranja su manja za 51,5%.

Tablica 8 prikazuje materijalne rashode Podravke u 2014. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 8: Materijalni rashodi Podravke za 2014. godinu

Materijalni rashodi	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Troškovi sirovina i materijala	1.129.136.984	1.093.619.709	-35.517.275	-3,1%
Troškovi prodane robe	589.447.024	602.771.331	13.324.307	2,3%
Ostali vanjski rashodi	575.101.417	569.892.548	-5.208.869	-0,9%
Ukupno rashodi materijala	2.293.685.425	2.266.283.588	-27.401.837	-1,2%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Iz tablice 8 moguće je uočiti kako su troškovi sirovina i materijala manji za 3,1%, a ostali vanjski rashodi niži su za 0,9% u odnosu na prethodnu 2013. godinu. Troškovi prodane robe viši za 2,3% u 2014. godini. Ukupno troškovi materijala ostvarili su pad od 1,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 9 prikazuje troškove osoblja Podravke za 2014. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 9: Troškovi osoblja za 2014. godinu

Troškovi osoblja	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Neto plaće i nadnice	406.683.344	380.272.191	-26.411.153	-6,5%
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	172.476.260	166.596.660	-5.879.600	-3,4%
Doprinosi na plaće	87.124.364	89.485.931	2.361.567	2,7%

Ukupno troškovi osoblja	666.283.968	636.354.782	-29.929.186	-4,5%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Na dan 31.12.2014. Podravka je imala 5.341 zaposlenog radnika, dok je u 2013. taj broj bio veći i iznosio je 5.717 što je dovoljan razlog za smanjenje troškova osoblja za 4,5% u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu.³¹ Troškovi neto nadnica i plaća manji su za 6,5%, troškovi poreza i doprinosa iz plaća za 3,4%, dok su doprinosi na plaće porasli za 2,7%.

Tablica 10. prikazuje financijske rashode Podravke za 2014. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 10: Financijski rashodi Podravke za 2014. godinu

Financijski rashodi	2013.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	7.739.946	6.186.628	-1.553.318	-20,1%
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	101.910.759	123.102.922	21.192.163	20,8%
Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	1.113	417.726	416.613	37.431,5%
Ostali financijski rashodi	0	0	0	0
Ukupno financijski rashodi	109.651.818	129.707.276	20.055.458	18,3%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

U 2014. godini kamatne stope zadržavale su se na niskim razinama što je utjecalo na smanjenje troškova kamata na kredite. Također nepovoljno kretanje tečaja ruskog rublja utjecalo je na smanjenje tečajnih razlika od dobavljača, dok je u drugu ruku negativno utjecalo na tečajne razlike po kupcima.³² Nerealizirani gubitci od financijske imovine veći su za 37.431,5%. kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima viši su za 20,8%, dok su oni iz odnosa s povezanim poduzetnicima manji za 20,1%. Ukupno financijski troškovi viši su za 18,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 11 prikazuje strukturu prihoda i rashoda, odnosno udio svakog prihoda i rashoda u ukupnom prihodu i rashodu.

³¹ Podravka: godišnje izvješće za 2014. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/3/1/31f7ddc10337893cd3b74be08a02670e.pdf>, posjećeno: 06.08.2017.

³² Podravka: godišnje izvješće za 2014. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/3/1/31f7ddc10337893cd3b74be08a02670e.pdf>, posjećeno: 06.08.2017.

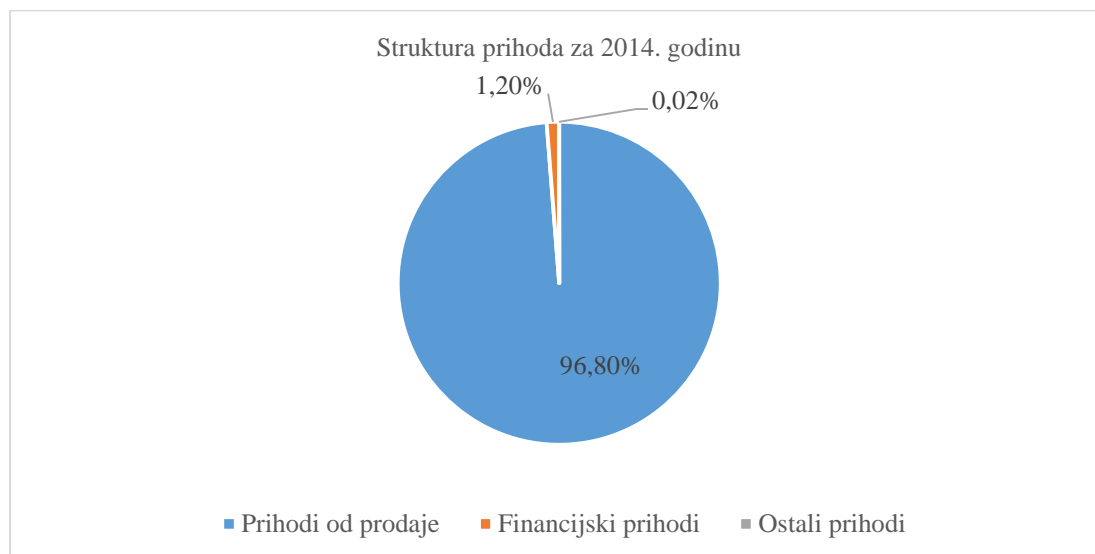
Tablica 11. Struktura prihoda i rashoda za 2014. godinu

	IZNOS	UDIO
Prihodi od prodaje	3.502.615.452	96,8%
Financijski prihodi	45.038.827	1,2%
Ostali prihodi	984.000	0,02%
PRIHODI UKUPNO	3.616.370.782	100%
Poslovni rashodi	428.030.919	12,2%
Materijalni rashodi	2.266.283.588	64,5%
Troškovi osoblja	636.354.782	18,1%
Financijski rashodi	129.707.276	3,7%
RASHODI UKUPNO	3.512.049.269	100%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Udio prihoda od prodaje u ukupnim приходima u 2014. godini je 96,8%, financijskih 1,2%, a ostalih prihoda udio u ukupnima je 0,02%. Udio poslovnih rashoda u ukupnim rashodima je 12,2%, materijalnih 64,5%, troškova osoblja 18,1%, a udio financijskih rashoda u ukupnima je 3,7%.

Graf 4 prikazuje strukturu prihoda za 2014. godinu, odnosno udio pojedinih prihoda u ukupnima.

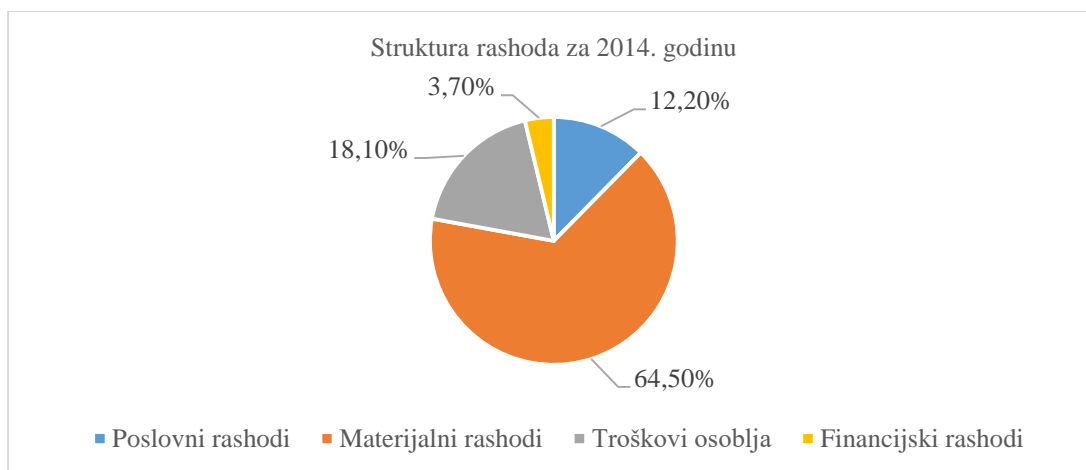

Graf 4: Struktura prihoda za 2014. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Iz grafa 4 možemo vidjeti kako je udio prihoda od prodaje u ukupnima 96,8%, financijskih prihoda 1,2%, a ostalih prihoda u ukupnima 0,02%.

Graf 5 prikazuje strukturu rashoda, odnosno udio pojedinih rashoda u ukupnima.

Graf 5: Struktura rashoda za 2014. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2014. godinu

Iz grafa 5 je vidljivo kako je u 2014. godini udio poslovnih rashoda u ukupnima bio 12,2%, materijalnih 64,5%, a udio troškova osoblja u ukupnima 18,1%. Udio financijskih rashoda u ukupnima bio je 3,7%.

4.3. Prihodi i rashodi Podravke za 2015. godinu

Fokus u 2015. godini bio je na revitalizaciji ključnog portfelja kroz dodavanje vrijednosti postojećem portfelju. Pojačali su se brandovi Podravkinog portfelja, čime se privlače novi potrošači i doprinosi se rastu ukupnih kategorija.³³

U 2015. godini stavljena je na tržište nova generacija Lino proizvoda. Belupov portfelj se tijekom godine povećao za 15 novih proizvoda i uvedeno je 7 potpuno novih brandova.

Neto dobit za 2015 godinu iznosi 398 milijuna kuna u odnosu na 92,5 milijuna kuna ostvarenih u 2014. godini. Pozitivan utjecaj na rezultate je od kupnje Žita čiji su prihodi uključeni od 01.10.2015. i projekta izgradnje dvije nove Belupove tvornice.

Tablica 12 prikazuje prihode od prodaje po strateškim poslovnim područjima za 2015. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 12. Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima za 2015. godinu

Prihodi od prodaje (u milijunima kuna)	Izveštajni rezultat					
	2015.	% prihoda od prodaje	2014.	% prihoda od prodaje	Apsolutna promjena	Relativna promjena
SPP prehrana	2.971,6	78,1%	2.571,8	75,4%	399,8	11,6%

³³ Podravka, Godišnje izvješće Grupe Podravka 2015., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/2/0/208a0005c2d848c214e60172b4b0cfd6.pdf>, posjećeno: 17.07.2017.

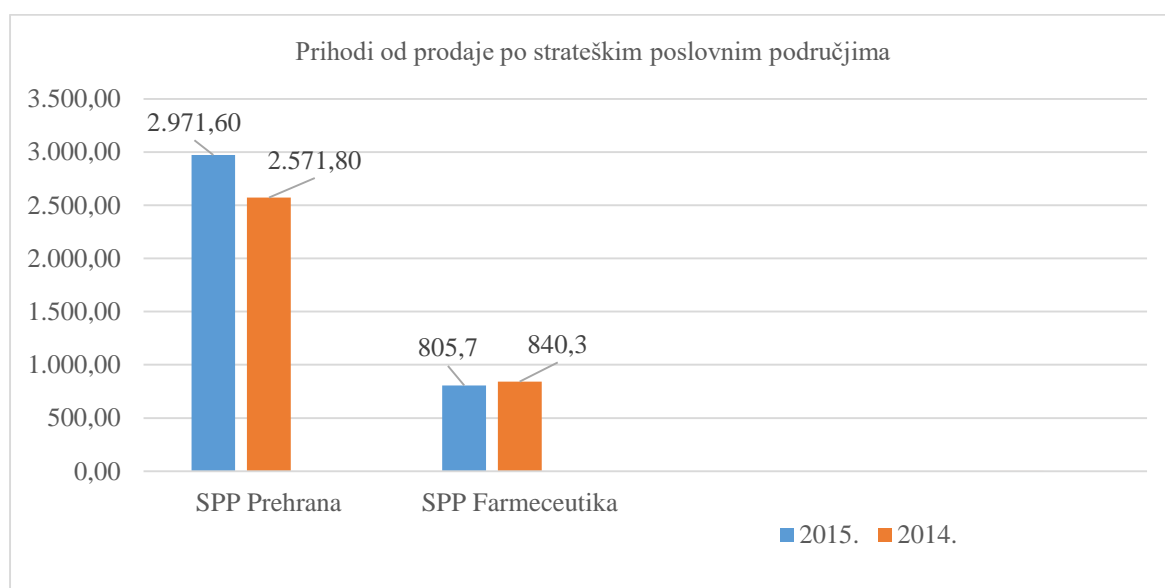
SPP farmaceutika	805,7	21,9%	840,3	24,6%	-34,6	-4,1%
Prihodi od prodaje ukupno	3.686,3	100,0%	3.414,1	100,0%	272,2	8,0%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Prihodi od prodaje ostvarili su rast od 8%, od čega je strateško poslovanje Prehrana ostvarilo prihode od 2.971,6 milijuna kuna odnosno rast od 11,6%.

Prihodi od prodaje strateškog poslovanja Farmaceutika ostvarili su pad od 4,1% u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat smanjenja cijena lijekova na recept od strane HZZO-a.

Graf 6 prikazuje prihode od prodaje po strateškim poslovnim područjima za 2015. godinu.

Graf 6: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima 2015. godina

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Iz grafa 6 vidljivo je povećanje prihoda od prodaje segmenta Prehrane, dok je strateški poslovni segment Farmaceutika zabilježio pad prihoda od prodaje u 2015. u odnosu na 2014. godinu.

Tablica 13 prikazuje prihode od prodaje po regijama za 2015. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 13. Prihodi od prodaje po regijama za 2015. godinu

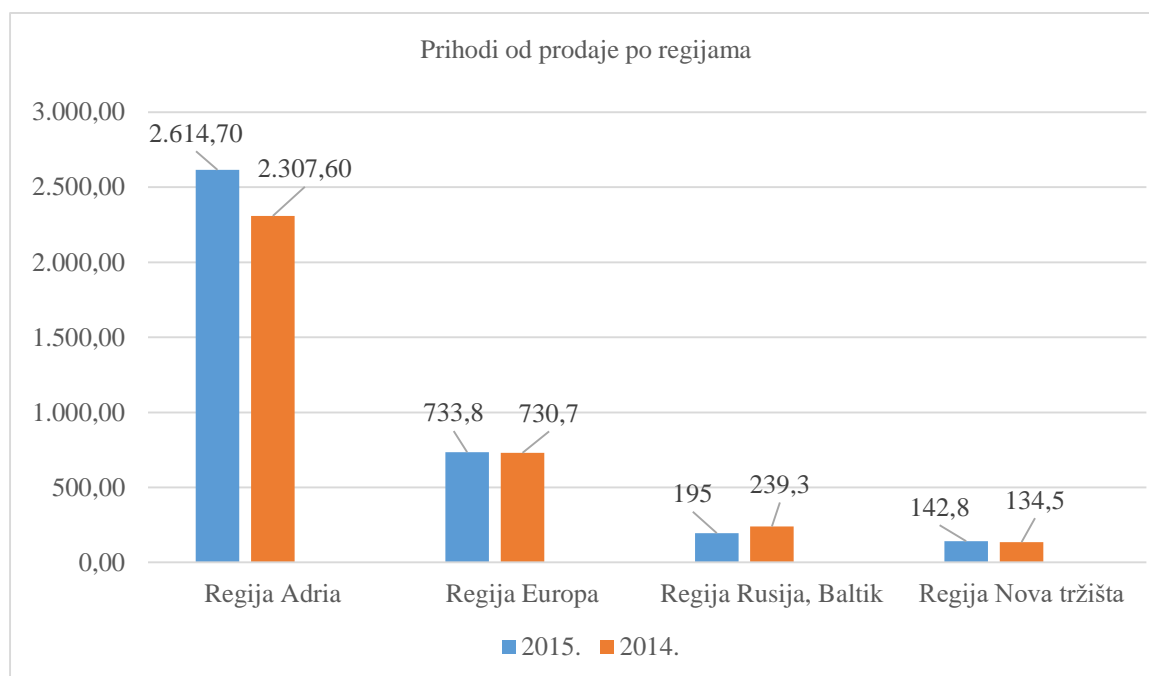
Prihodi od prodaje (u milijunima kuna)	2015.	% prihoda od prodaje	2014.	% prihoda od prodaje	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Regija Adria	2 614,7	70.9%	2 307,6	67.6%	307,1	13.3%
Regija Europa	733,8	19.9%	730,7	21.4%	3,1	0.4%

Regija Rusija, Baltik	195,0	5.3%	239,3	7.0%	-44,3	-18.5%
Regija Nova Tržišta	142,8	3.9%	134,5	3.9%	8,3	6.2%
Ukupno	3.686,3	100%	3.412,1	100%	274,2	8%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Kada je riječ o tržištima glavni je pokretač rasta regija Adria s 13,3% višim prihodima od prodaje u odnosu na prethodnu 2014. godinu. Rast su ostvarile i regija Europa od 0,4% i regija Nova tržišta od 6,2%, dok je jedina regija koja bilježi pad Rusija i Baltik i to za 18,5%. Bez utjecaja tečajnih razlika prihodi regije Rusija, Baltik bili bi veći za 5,6%, ponajviše zbog ostvarenih prihoda potkategorije smrznutog povrća.³⁴

Graf 7 prikazuje prihode od prodaje po regijama Podravke za 2015. godinu

Graf 7: Prihodi od prodaje po regijama 2015. godina

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Graf 7 prikazuje prihode od prodaje po regijama. Može se uočiti povećanje prihoda od prodaje u regiji Adria, Europa i Nova tržišta, dok je regija Rusija, Baltik zabilježila pad prihoda od prodaje u 2015. u odnosu na 2014. godinu.

Bruto dobit Podravke iznosila je 1.535,5 milijuna kuna što je 4% više nego prethodne 2014. godine. Bruto marža je iznosila 40,7% što je manje za 149 baznih bodova u odnosu na

³⁴ Podravka, Godišnje izvješće grupe Podravka 2015., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/2/0/208a0005c2d848c214e60172b4b0cfd6.pdf>, posjećeno: 18.07.2017.

prethodnu godinu.³⁵ Smanjena je uslijed promjene strukture prodaje u segmentu prehrane i farmaceutike. U segmentu farmaceutike došlo je do pada prodaje vlastitih brandova, dok se u segmentu prehrane bilježio rast prodaje pića.³⁶

Operativna dobit iznosila je 285,2 milijuna kuna što predstavlja rast od 83,8% u odnosu na prethodnu 2014. godinu. Na operativnu dobit utjecala je konsolidacija Grupe Žito, konsolidacija Mirne, troškovi otpremnina te troškovi povezani s integracijom Žita.³⁷

Tablica 14 prikazuje financijske prihode Podravke za 2015 godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 14. Financijski prihodi Podravke 2015. godina

Financijski prihodi	2014.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	6.300.132	11.080.575	4.780.443	75,9%
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	38.629.793	99.048.025	60.418.232	156,4%
Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	0	0	0	0
Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	108.902	12.182	-97.720	-88,8%
Ostali financijski prihodi	0	0	0	0
Ukupno financijski prihodi	45.038.827	110.140.782	64.101.955	144,5%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Kamate, tečajne razlike, dividende i drugi prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima veći su za 75,9%, dok su oni iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima veći za 156,4%. Nerealizirani dobiti od financijske imovine manji su za 88,8%, dok su ukupno financijski prihodi veći za 144,5%.

Tablica 15 prikazuje ostale prihode Podravke za 2015. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

³⁵ Podravka, Izvještaj o održivom razvoju, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/5/1/51bd6b3b12fcd83e2fd310f3b6558cc8.pdf>, posjećeno: 16.07.2017

³⁶ Podravka, Godišnje izvješće Grupe Podravka 2015., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/2/0/208a0005c2d848c214e60172b4b0cfd6.pdf>, posjećeno: 18.07.2017.

³⁷ Podravka, Godišnje izvješće Grupe Podravka 2015., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/2/0/208a0005c2d848c214e60172b4b0cfd6.pdf>, posjećeno: 18.07.2017.

Tablica 15. Ostali prihodi Podravke za 2015. godinu

Ostali prihodi	2015.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Ukupno	158.903	17.215	141.688	823,1%
Prihodi od subvencija	4.298	2.068	2.230	107,8%
Dobici od prodaje imovine namijenjene prodaji	865	-	865	100%
Prihodi od povratnog najma	8.813	8.813	0	0
Dobici od prodaje i rashoda materijalne i nematerijalne imovine	1.345	910	435	47,8%
Ukidanje rezerviranja	2.022	4.440	-2.418	-54,4%
Dobit od povoljne kupnje	140.461	-	140.461	100%
Ostali prihodi	1.100	984	116	11,8%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Prihodi od subvencija se odnose na bespovratna sredstva države za stočarstvo i poljoprivredu, veći su za 107,8% u odnosu na 2014. godinu. Dobit od povoljne kupnje je proizašla iz stjecanja vlasničkog udjela u ovisnim društvima Mirna d.d. i Žito d.d. veća je za 100%.³⁸ Prihodi od ukidanja rezerviranja manji su za 54,4%, a ostali prihodi veći su za 11,8%. Dobici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine veći su za 47,8%, a dobiti od prodaje imovine namijenjene prodaji veći su za 100%, u prethodnoj godini nije ih bilo.

Tablica 16 prikazuje operativne troškove Podravke u 2015. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 16. Struktura operativnih rashoda Grupe Podravka za 2015. godinu

Grupa Podravka (u milijunima kuna)	Izveštajni rezultat			
	2015.	2014.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Troškovi sadržani i prodanim proizvodima	2.184,2	1.967,6	216,6	11,0%
Opći i administrativni rashodi	318,6	336,7	-18,1	-5,4%
Troškovi prodaje i distribucije	493,3	438,9	54,4	12,4%
Troškovi marketinga	497,3	445,2	52,1	11,7%
Ostali rashodi	47,9	62,0	-14,1	-22,7%
Ukupno operativni rashodi	3.541,3	3.250,4	290,9	8,9%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

³⁸ Podravka, Godišnje izvješće Grupe Podravka za 2015. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/e/c/ecbaf180948e5b0516928487c89d7014.pdf>, posjećeno: 06.08.2017.

Troškovi sadržani u prodanim proizvodima viši su za 11% u 2015. godini u odnosu na prethodnu 2014. godinu kao rezultat organskog i anorganskog količinskog rasta segmenta prehrane (asortiman Pik i Mirna), bez utjecaja Grupe Žito.

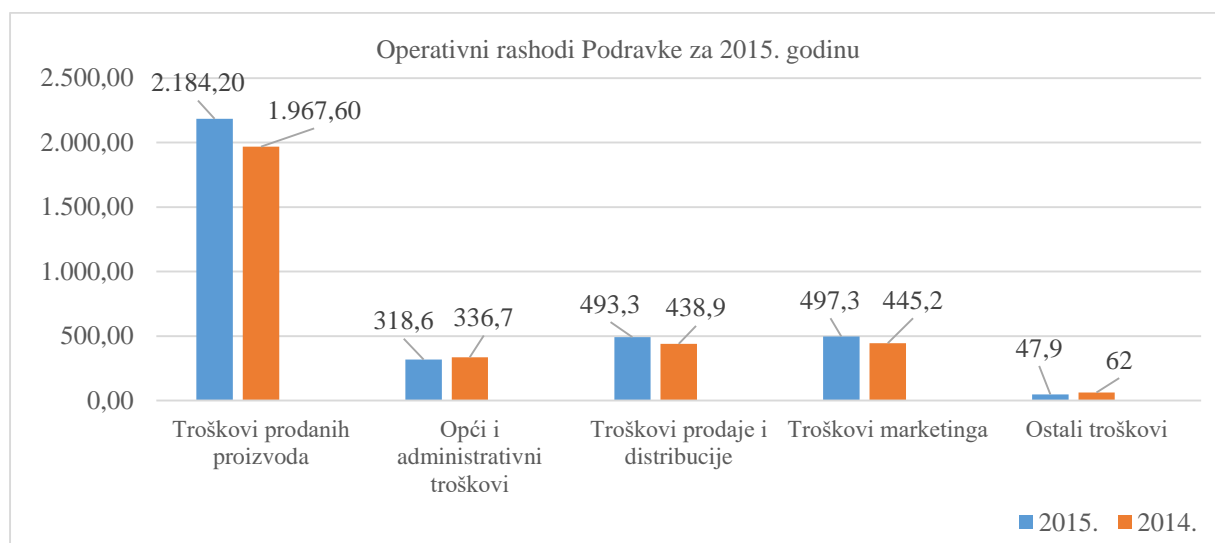
Opći i administrativni troškovi su u promatranom razdoblju u odnosu na prethodnu godinu niži za 5,4%. Razlog tome je opterećenje troškovima otpremnina te troškovima povezanim s akvizicijom i integracijom Žita, dok je 2014. godina bila opterećena troškovima otpremnina.³⁹

Troškovi prodaje i distribucije bez utjecaja Grupe Žito u 2015. godini viši su za 12,4% u odnosu na prethodnu. Na rast su utjecali troškovi prehrambene kompanije u Rusiji, troškovi Mirne te inicijalni troškovi ulaska na nova tržišta.⁴⁰

Troškovi marketinga bez utjecaja Grupe Žito u 2015. u odnosu na prethodnu godinu porasli su za 11,7% kao rezultat marketinških aktivnosti vezanih za otvaranje novih tržišta.

Ostali rashodi bez utjecaja Grupe Žito niži su u odnosu na prethodnu godinu za 22,7%.

Graf 8 prikazuje operativne rashode Podravke za 2015. godinu.

Graf 8: Operativni rashodi Podravke za 2015. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Graf 8 prikazuje operativne troškove Podravke za 2015. godinu. Iz njega se može vidjeti da su troškovi prodanih proizvoda, prodaje i distribucije te troškovi marketinga veći u odnosu na

³⁹ Podravka, Godišnje izvješće Grupe Podravka 2015., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/2/0/208a0005c2d848c214e60172b4b0cfd6.pdf>, posjećeno: 18.07.2017.

⁴⁰ Podravka, Godišnje izvješće Grupe Podravka 2015., raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/2/0/208a0005c2d848c214e60172b4b0cfd6.pdf>, posjećeno: 18.07.2017.

prethodnu godinu, dok su opći administrativni i ostali troškovi manji u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 17 prikazuje poslovne rashode Podravke u 2015. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 17. Poslovni rashodi Podravke za 2015. godinu

Poslovni rashodi	2014.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-18.761.395	5.444.665	24.206.060	129%
Amortizacija	134.795.623	148.312.158	13.516.535	10%
Ostali rashodi	282.856.361	260.313.158	-22.543.203	-7,9%
Vrijednosno usklađivanje	27.834.704	48.557.992	20.723.288	74,4%
Rezerviranja	1.305.626	817.067	-488.559	-37,4%
Ukupno poslovni rashodi	428.030.919	463.445.040	35.414.121	8,3%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Troškovi promjene vrijednosti zaliha proizvodnje veći su za 129%, troškovi amortizacije veći su za 10%. Troškovi vrijednosnog usklađivanja veći su za 74,4%. Ostali rashodi manji su za 7,9 %.

Tablica 18 prikazuje materijalne rashodi Podravke za 2015. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 18. Materijalni rashodi Podravke za 2015. godinu

Materijalni rashodi	2014.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Troškovi sirovina i materijala	1.093.619.709	1.195.070.235	101.450.526	9,3%
Troškovi prodane robe	602.771.331	611.275.289	8.503.958	1,4%
Ostali vanjski rashodi	569.892.548	507.103.432	-62.789.116	-11%
Ukupno materijalni rashodi	2.266.283.588	2.313.448.956	47.165.368	2,1%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Materijalni rashodi ukupno su se povećali za 2,1%. Troškovi sirovina i materijala veću su za 9,3% u odnosu na prethodnu 2014. godinu. Troškovi prodane robe veći su za 1,4%, dok su ostali troškovi manji za 11%.

Tablica 19 prikazuje troškove osoblja Podravke u 2015. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 19. Troškovi osoblja Podravke za 2015. godinu

Troškovi osoblja	2014.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Neto plaće i nadnice	380.272.191	412.490.533	32.218.342	8,5%
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	166.596.660	177.233.391	10.636.731	6,4%
Doprinosi na plaće	89.485.931	97.313.741	7.827.810	8,7%
Ukupno troškovi osoblja	636.354.782	687.037.666	50.682.884	7,9%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

U 2015. godini Podravka je imala veće troškove osoblja i to za 7,9% što je rezultat većeg broja djelatnika nego u 2014. godini. U 2015. godini je 6.657 djelatnika, dok je u 2014. bilo 5.341.⁴¹ Troškovi neto nadnica i plaća veći su za 8,5%, doprinosi na plaće 8,7%, dok su troškovi poreza i doprinosa veći za 6,4%.

Tablica 20 prikazuje financijske troškove Podravke za 2015. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 20. Financijski rashodi Podravke za 2015. godinu

Financijski rashodi	2014.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Kamate, tečajne razlike i ostali rashodi s povezanim poduzetnicima	6.186.628	11.080.575	4.893.947	79,1%
Kamate, tečajne razlike i ostali rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	123.102.922	99.048.025	-24.054.897	-19,5%
Nerealizirani gubitci (rashodi) od financijske imovine	417.726	12.182	-405.544	-97,1%
Ostali financijski rashodi	0	7.962.750	7.962.750	100%
Ukupno financijski rashodi	129.707.276	118.103.532	-11.603.744	-8,9%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Financijski rashodi manji su za 8,9%. Kamate, tečajne razlike i ostali rashodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima veći su za 79,1%, dok su oni iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima manji za 19,5%. Nerealizirani gubitci od financijske imovine manji su za 97,1%. Ostali financijski rashodi odnose se na troškove dodijeljenih opcija u programu radničkog dioničarstva.

Tablica 21 prikazuje strukturu prihoda i rashoda za 2015. godinu, odnosno udio pojedinih prihoda i rashoda u ukupnom broju

⁴¹ Podravka: Godišnje izvješće za 2015. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/e/c/ecbaf180948e5b0516928487c89d7014.pdf>, posjećeno: 06.08.2017.

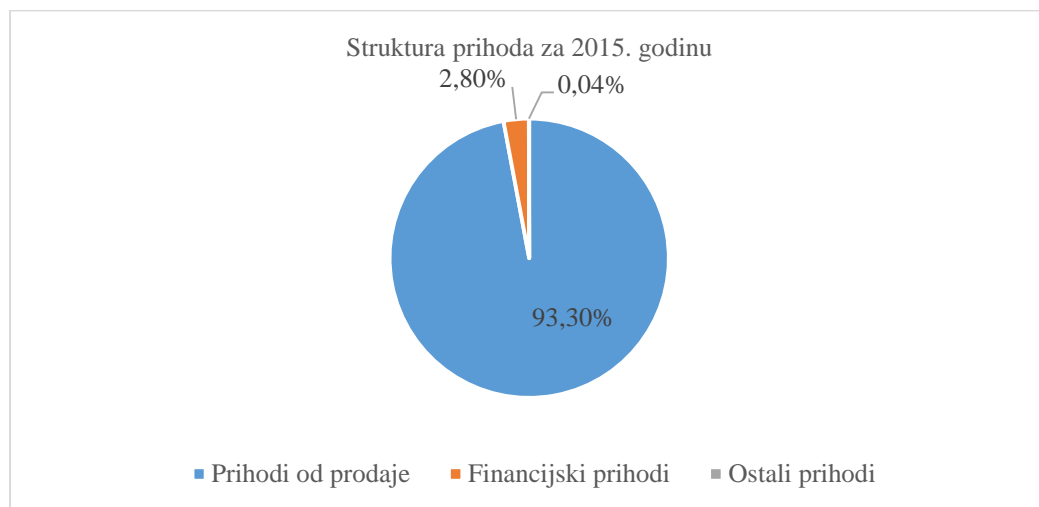
Tablica 21. Struktura prihoda i rashoda za 2015. godinu

	IZNOS	UDIO
Prihodi od prodaje	3.626.795.458	93,3%
Financijski prihodi	110.140.782	2,8%
Ostali prihodi	158.903	0,04%
PRIHODI UKUPNO	3.887.237.408	100%
Poslovni rashodi	463.445.040	12,7%
Materijalni rashodi	2.313.448.956	63,4%
Troškovi osoblja	687.037.666	18,8%
Financijski rashodi	118.103.532	3,2%
RASHODI UKUPNO	3.645.990.435	100%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Udio prihoda od prodaje u ukupnim prihodima za 2015. godinu je 93,3%, financijskih 2,8%, a udio ostalih prihoda u ukupnima je 0,04%. Udio poslovnih rashoda u ukupnim rashodima za 2015. godinu je 12,7%, materijalnih 63,4%, troškova osoblja 18,8%, a udio financijski rashoda u ukupnima je 3,2%.

Graf 9 prikazuje strukturu prihoda za 2015. godinu odnosno udio pojedinih prihoda u ukupnima.

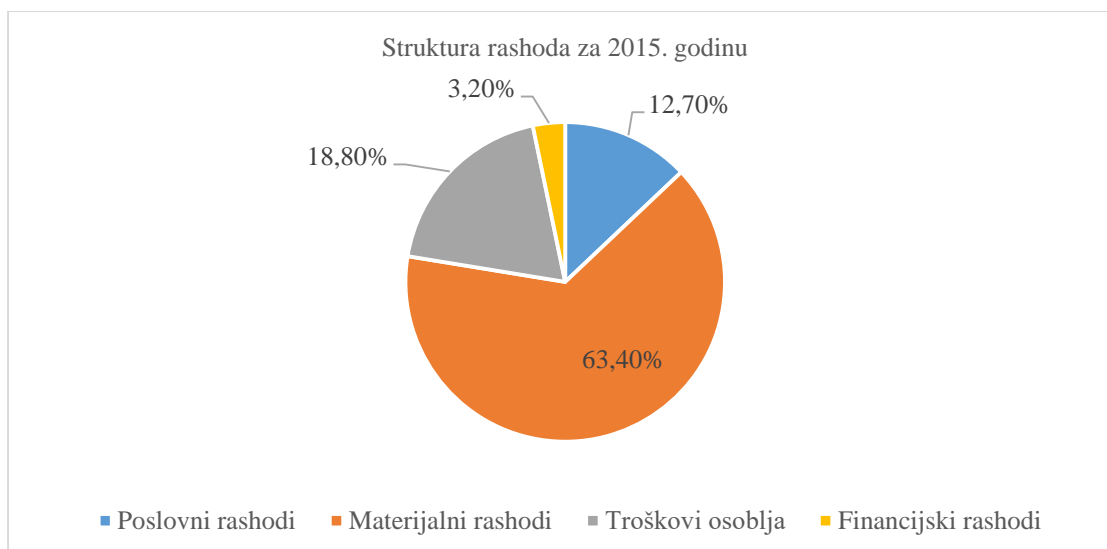

Graf 9: Struktura prihoda za 2015. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Iz grafa 9 je vidljivo kako je u 2015. godini udio prihoda od prodaje u ukupnim prihodima 93,3%, financijskih prihoda 2,8%, a udio ostalih prihoda u ukupnima 0,04%.

Graf 10 prikazuje strukturu rashoda za 2015. godinu, odnosno udio pojedinih rashoda u ukupnima.

Graf 10: Struktura rashoda za 2015. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2015. godinu

Iz grafa 10 je vidljivo da je u 2015. godini udio poslovnih rashoda u ukupnima iznosio 12,7%, materijalnih rashoda 63,4%, a udio troškova osoblja 18,8%. Udio financijskih rashoda iznosio je 3,2%.

4.4. Prihodi i rashodi Podravke za 2016. godinu

2016. godina ostat će zabilježena po završenom projektu čiji je rezultat sastojak-sol sa 30% manjim udjelom natrija pod nazivom „Supisol“. ⁴² Također Lino lada kokos iz ljetnog hita postala je cjelogodišnji hit osobito u regiji Adria. U 2016. godini napravljene su i prve isporuke određenih Belupovih lijekova na tržišta Danske i Njemačke, te se potvrdila kvaliteta Belupovih proizvoda čime ona zadovoljava kriterije i najzahtjevnijih svjetskih tržišta. ⁴³

Tablica 22 prikazuje prihode od prodaje po strateškim poslovnim područjima Podravke za 2016. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 22. Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima 2016. godina

Prihodi od prodaje (u milijunima kuna)	Izveštajni rezultat			
	2016.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
SPP prehrana	3.288,1	2.971,6	316,5	10,6%
SPP farmaceutika	815,2	805,0	10,2	1,3%
Prihodi od prodaje ukupno	4.103,4	3.686,3	417,1	11,3%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

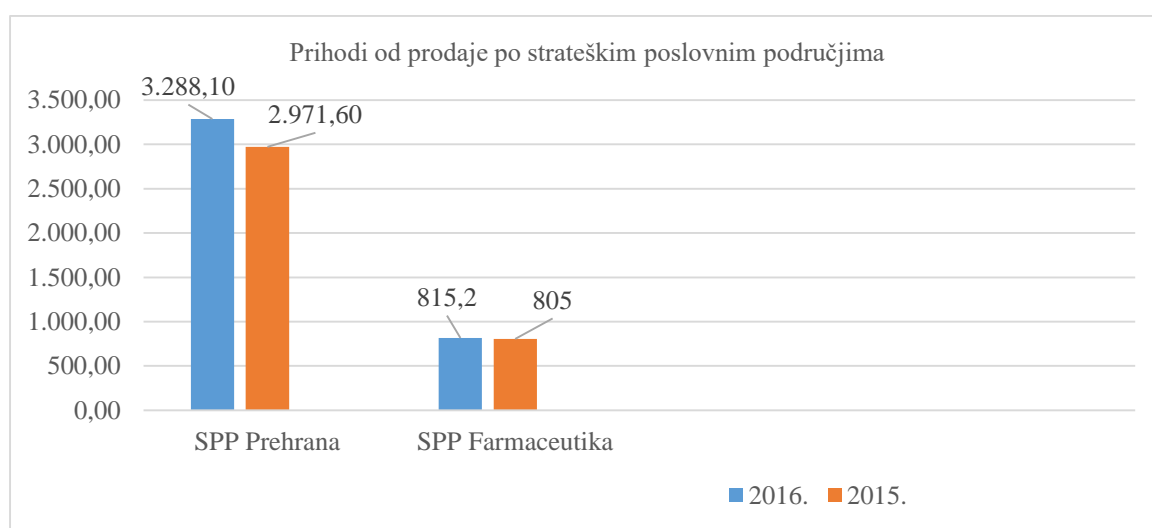
⁴² Podravka, Izvještaj o održivom razvoju, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/5/1/51bd6b3b12fcd83e2fd310f3b6558cc8.pdf>, posjećeno: 31.07.2017

⁴³ Podravka, Godišnje izvješće za 2016. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/1/01c7ed7b2b31e8c9ec6ab8a0aff8f12a.pdf>, posjećeno: 31.07.2017.

Prihodi od prodaje iznosili su 4.103,4 milijuna kuna te su bili viši u odnosu na 2015. godinu za 11,3%, od čega su prihodi od prodaje strateškog poslovnog područja Prehrana iznosili 3.288,1 milijuna kuna i bili viši za 10,6%, a strateškog poslovnog područja Farmaceutika 815,2 milijuna kuna i bili viši 1,3% u odnosu na 2015. godinu.

Što se tiče prihoda od prodaje područja Prehrana na njih pozitivno je utjecala konsolidacija grupe Žito koja je počela sa radom 1.listopada 2015. godine, a na prihode od prodaje s područja Farmaceutike pozitivno je utjecalo širenje poslovne suradnje na tržištu Rusije.⁴⁴

Graf 11 prikazuje prihode od prodaje po strateškim poslovnim područjima Podravke za 2016. godinu.

Graf 11: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima 2016. godina

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Iz grafa 11 se može vidjeti kako su prihodi od strateškog poslovnog područja Podravka, strateškog poslovnog područja Farmaceutika i oni od Grupe Podravka veći u odnosu na prethodnu 2015. godinu.

Tablica 23 prikazuje prihode od prodaje po regijama Podravke za 2016. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 23. Prihodi od prodaje po regijama za 2016. godinu

Prihodi od prodaje (u milijunima kuna)	2016.	% prihoda od prodaje	2015.	% prihoda od prodaje	Apsolutna promjena	Relativna promjena

⁴⁴ Podravka, Godišnje izvješće za 2016. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/1/01c7ed7b2b31e8c9ec6ab8a0aff8f12a.pdf>, posjećeno: 31.07.2017.

Regija Adria	2.915,8	71,1%	2.614,7	70,8%	411,6	16,4%
Regija Europa	778,8	19%	733,8	19,9%	75,5	10,7%
Regija Rusija, Baltik	262,1	6,4%	195,0	5,5%	69	35,8%
Regija Nova tržišta	146,7	3,6%	142,8	3,9%	7,8	5,6%
Ukupno	4.103,4	100%	3.686,3	100%	417,1	11,3%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

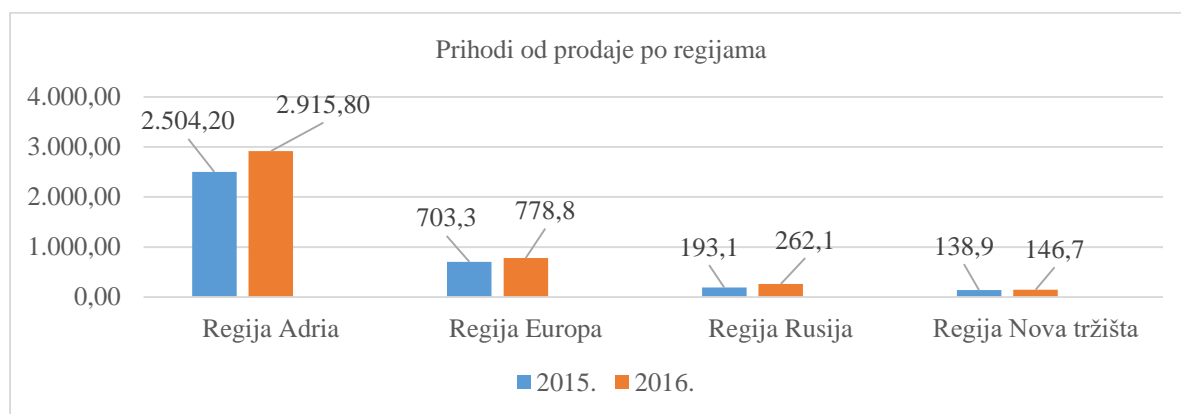
Kada je riječ o regijama regija Rusija, Baltik ostvarila je najveću promjenu odnosno povećanje prihoda od prodaje od ostalih regija i to za 35,8%. Razlog tomu pripisuje se segmentu Prehrani koji je ostvario iznadprosječnu stopu rasta uslijed uspješne implementacije novog poslovnog modela koji je rezultirao širenjem asortimana, također pripisuje se i segmentu Farmaceutike kojeg je obilježilo širenje poslovne suradnje na tržištu Rusije.⁴⁵

Regija Adria ostvarila je za 16,4% veće prihode u 2016. u odnosu na prethodnu godinu. Rezultat je to novog asortimana Žita, koji u prethodnoj godini nije bio u potpunosti prisutan.

Regija Europa ostvarila je 10,7% veće prihode u odnosu na prethodnu godinu također ponajviše zbog novog asortimana Žita koji nije bio u prethodnoj godini u potpunosti prisutan. Zapadna Europa ostvarila je rast prihoda potkategorije univerzalnih dodataka jelima, dok je Srednja Europa bilježila pad cjelokupnog tržišta potkategorije univerzalnih dodataka jelima.

Prihodi regije Nova tržišta ostvarili su rast od 5,6% koji je djelomično rezultat otvaranja novih tržišta početkom 2015. godine te širenje asortimana Žita.

Graf 12 prikazuje prihode od prodaje po regijama za 2016. godinu.

Graf 12: Prihodi od prodaje po regijama 2016. godina

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

⁴⁵ Podravka, Godišnje izvješće za 2016. godinu, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/1/01c7ed7b2b31e8c9ec6ab8a0aff8f12a.pdf>, posjećeno: 31.07.2017.

Graf 12 pokazuje da su prihodi od prodaje u svim regijama veći u 2016. u odnosu na prethodnu 2015. godinu.

Tablica 24 prikazuje financijske prihode Podravke u 2016. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 24. Financijski prihodi Podravke u 2016. godini

Financijski prihodi	2015.	2016.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	11.080.575	18.848.300	7.767.725	70,1%
Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	99.048.025	55.372.777	-43.675.248	-44,1%
Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	0	0	0	0
Nerealizirani dobitci (prihodi) od financijske imovine	12.182	72.240	60.058	493%
Ostali financijski prihodi	0	0	0	0
Ukupno financijski prihodi	110.140.782	74.221.077	-35.919.705	-32,6%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Financijski prihodi manji su u 2016. u odnosu na 2015 godinu za 32,6%. Prihodi od kamata, tečajnih razlika, dividendi i drugih prihoda iz odnosa s povezanim poduzetnicima veći su za 70,1%, dok su oni iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima manji za 44,1%. Nerealizirani dobitci od financijske imovine veći su za 493%.

Tablica 25 prikazuje ostale prihode od prodaje Podravke za 2016. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 25. Ostali prihodi Podravke za 2016. godinu

Ostali prihodi (u tisućama kuna)	2016.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Prihodi od subvencija	4.635	4.298	337	7,8%
Dobici od prodaje imovine namijenjene prodaji	729	865	-135	-15,6%
Prihod od povratnog najma	6.609	8.813	-2.204	-25%
Dobici od prodaje i rashoda materijalne i nematerijalne imovine	6.188	1.345	4.843	360,1%
Ukidanje rezerviranja	-	2.022	-2.022	-100%
Kamate i tečajne razlike po kupcima	19.753	-	19.753	100%
Ukidanje umanjenja vrijednosti imovine namijenjene prodaji	222	-	222	100%
Dobit od povoljne kupnje	-	140.461	-140.461	-100%
Ostali prihodi	3.110	1.100	2.010	182,7%
Ukupno	41.246	158.903	-117.657	-74%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Prihodi od subvencija odnose se na bespovratna sredstva države u stočarstvu i poljoprivredi, i u odnosu na 2015. godinu veći su za 7,8%. Prihod od povratnog najma manji je za 25%. Dobit od povoljne kupnje u 2015. proizašla je iz stjecanja vlasničkog udjela u društvima Mirna d.d. i Žito d.d., u 2016. je nema.

Dobit od prodaje imovine namijenjene prodaji manja je za 15,6%, dok je dobit od prodaje i rashoda materijalne imovine veća za 360,1%, a prihoda od ukidanja rezerviranja nema. Kamate i tečajne razlike po kupcima veće su za 100%, ostali prihodi veći su za 182,7%. Ukupno su se ostali prihodi smanjili za 74%.⁴⁶

Tablica 26 prikazuje strukturu operativnih rashoda Podravke u 2016. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 26. Struktura operativnih rashoda Grupe Podravka u 2016. godini

Grupa Podravka (u milijunima kuna)	Izvršajni rezultat			
	2016.	2015.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Troškovi sadržani u prodanim proizvodima	2.615,2	2.184,2	431	19,7%
Opći i administrativni rashodi	324,5	318,6	5,9	1,9%
Troškovi prodaje i distribucije	550,8	493,3	57,5	11,7%
Troškovi marketinga	369	497,3	-128,3	-25,8%
Ostali rashodi	-35,8	47,9	-83,7	-174,7%
Ukupno operativni rashodi	3.823,7	3.541,3	282,4	7,9%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

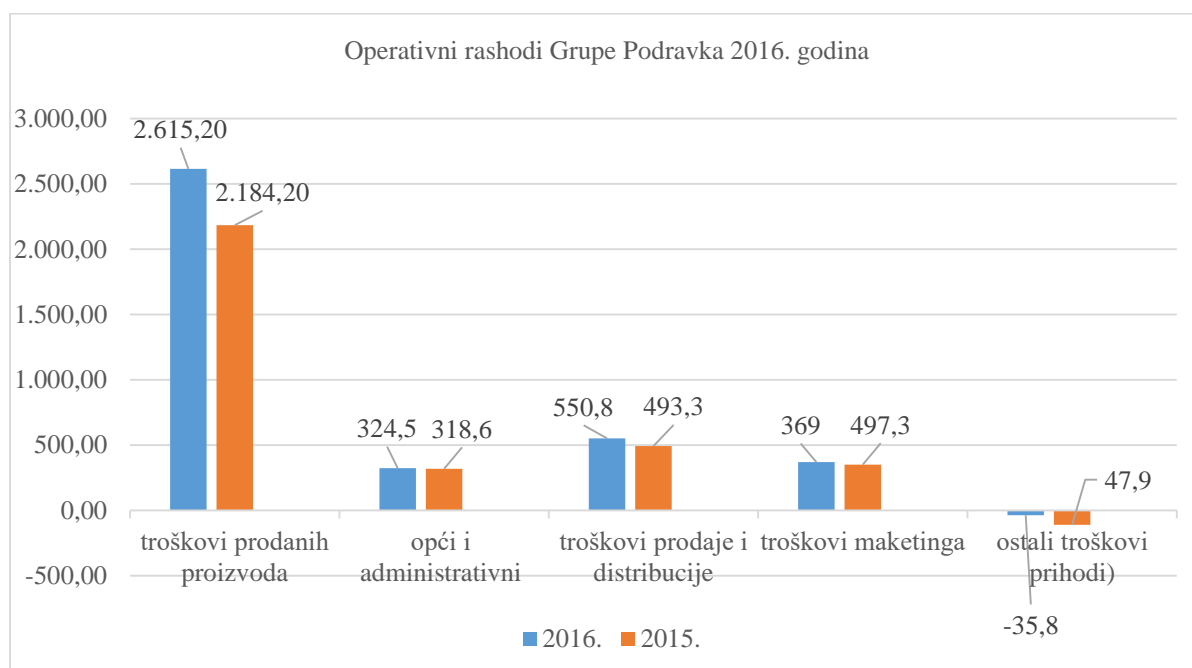
Operativni rashodi Grupe Podravka u 2016. godini ostvarili su rast na svim razinama, osim kod troškova marketinga i ostalih rashoda. Rast je rezultat akvizicije Grupe Žito koja je u 2015. godini bila uključena samo u četvrtom kvartalu u račun dobiti i gubitka.⁴⁷

U 2015. godini operativni su troškovi bili pod utjecajem jednokratnih troškova koji proizlaze od kupnje Žita i Mirne, troškova otpremnina koji ulaze u stavku općih i administrativnih troškova te troškova povezanih s akvizicijom i integracijom Žita koji također ulaze u stavku opći i administrativni troškovi.

⁴⁶ Podravka: Godišnje izvješće za 2016. godinu Grupe Podravka, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/1/01c7ed7b2b31e8c9ec6ab8a0aff8f12a.pdf>, posjećeno: 07.08.2017.

⁴⁷ Podravka, Godišnje izvješće 2016. godine, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/1/01c7ed7b2b31e8c9ec6ab8a0aff8f12a.pdf>, posjećeno: 31.07.2017.

Graf 13 prikazuje strukturu operativnih rashoda Podravke u 2016. godini

Graf 13: Operativni rashodi Grupe Podravka 2016. godina

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Iz grafa 13 se može uočiti kako su svi rashodi porasli u 2016. godini u odnosu na 2015., osim ostalih troškova i troškova marketinga koji su se smanjili.

Tablica 27 prikazuje poslovne rashode Podravke za 2016. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 27: Poslovni rashodi Podravke za 2016. godinu

Poslovni rashodi	2015.	2016.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	5.444.665	-17.957.004	-23.401.669	-429,8%
Amortizacija	148.312.967	191.429.714	43.116.747	29,1%
Ostali rashodi	260.313.158	268.132.528	7.819.370	3%
Vrijednosno usklađenje	48.557.992	5.207.486	-43.350.506	-89,2%
Rezerviranja	817.067	5.526.995	4.709.928	576,4%
Ukupno poslovni rashodi	463.445.849	452.339.719	-11.106.130	-2,4%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Promjene vrijednosti zaliha manje su za 429,8%, kao i troškovi vrijednosnog usklađenja koji su manji za 89,2%. Troškovi amortizacije veći su za 29,1%, a troškovi rezerviranja za 576,4%. Ostali troškovi veći su za 3%, dok su se ukupno poslovni rashodi smanjili za 2,4%.

Tablica 28 prikazuje materijalne rashode Podravke za 2016. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 28: Materijalni rashodi Podravke za 2016. godinu

Materijalni rashodi	2015.	2016.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Troškovi sirovina i materijala	1.195.070.235	1.458.521.578	263.451.343	22%
Troškovi prodane robe	611.275.289	597.018.806	-14.256.483	-2,3%
Ostali vanjski rashodi	507.103.432	600.654.344	93.550.912	18,4%
Materijalni rashodi ukupno	2.313.448.956	2.656.194.728	342.745.772	14,8%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Materijalni rashodi ukupno veći su za 14,8% u 2016. u odnosu na 2015. godinu. Troškovi sirovina i materijala veći su za 22%, a ostali vanjski troškovi za 18,4%. Troškovi prodane robe manji su za 2,3%.

Tablica 29 prikazuje troškove osoblja Podravke u 2016. godini, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 29. Troškovi osoblja Podravke za 2016. godinu

Troškovi osoblja	2015.	2016.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Neto plaće i nadnice	412.490.533	483.196.309	70.705.776	17,1%
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	177.233.391	221.939.176	44.705.785	25,2%
Doprinosi na plaće	97.313.741	115.264.019	17.950.278	18,4%
Troškovi osoblja ukupno	687.037.666	820.399.504	133.361.838	19,4%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Troškovi osoblja veći su za 19,4% u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Troškovi neto nadnica i plaća veći su za 17,1%, troškovi poreza i doprinosa za 25,2%, a doprinosi na plaće veći su za 18,4%. Rezultat je to većeg broja radnika u odnosu na 2015. godinu. U 2016. godini Podravka je imala 6404 radnika.

Tablica 30 prikazuje financijske rashodi Podravke za 2016. godinu, te apsolutne i relativne promjene, odnosno horizontalnu analizu.

Tablica 30. Financijski rashodi Podravke za 2016. godinu

Financijski rashodi	2015.	2016.	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	11.080.575	12.782.849	1.702.274	15,4%

Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	99.048.025	63.380.937	-35.667.088	-36%
Nerealizirani gubitci (rashodi) od financijske imovine	12.182	1.221.496	1.209.315	9927%
Ostali financijski rashodi	7.962.750	2.861.358	-5.101.392	-64,1%
Financijski rashodi ukupno	118.103.532	80.246.640	-37.856.892	-32,1%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Financijski rashodi ukupno manji su za 32,1%. Troškovi kamata, tečajnih razlika i drugi iz odnosa s povezanim poduzetnicima veći su za 15,4%, dok su oni iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima manji za 36%. Nerealizirani gubitci od financijske imovine veći su za 9927%. Tijekom 2016. godine kamatne stope zadržavale su se na niski razinama što je dovelo do smanjenja troškova kamata na kredite.⁴⁸ Ostali financijski rashodi manji su za 64,1%.

Tablica 31 prikazuje strukturu prihoda i rashoda, odnosno udio pojedinih prihoda i rashoda u ukupnom broju.

Tablica 31. Struktura prihoda i rashoda za 2016. godinu

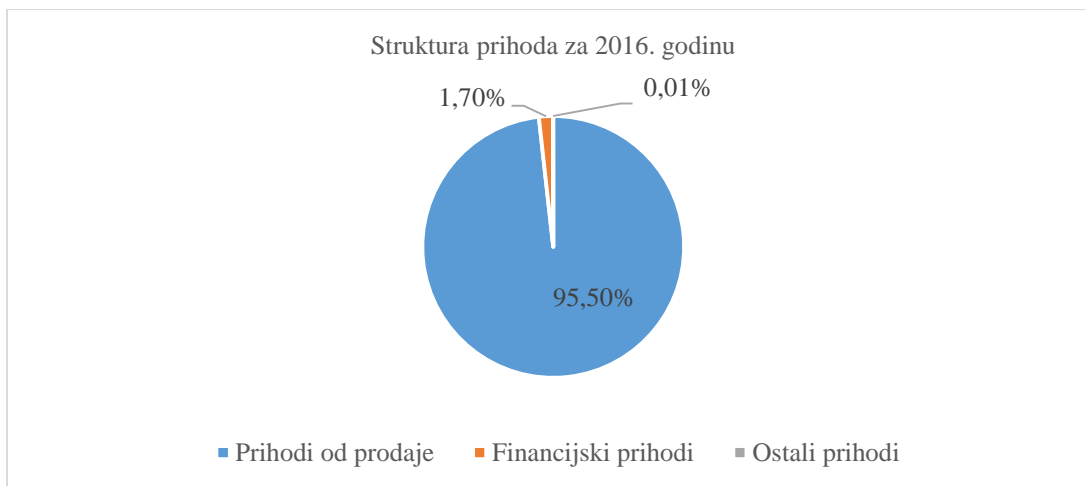
	IZNOSI	UDIO U UKUPNOM
Prihodi od prodaje	4.185.521.111	96,5%
Financijski prihodi	74.221.077	1,7%
Ostali prihodi	41.246	0,01%
UKUPNI PRIHODI	4.334.665.186	100%
Poslovni rashodi	452.339.719	11%
Materijalni rashodi	2.656.194.728	64,8%
Troškovi osoblja	820.399.504	20%
Financijski rashodi	80.246.640	1,9%
RASHODI UKUPNO	4.095.702.812	100%

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Udio prihoda od prodaje u ukupnim prihodima u 2016. godini je 96,5%, ostalih prihoda je 0,01%, a udio financijskih prihoda u ukupnima je 1,7%. Kada je riječ o rashodima udio poslovnih rashoda u ukupnim rashodima u 2016. godini je 11%, materijalnih 64,8%, troškova osoblja 20%, a udio financijskih rashoda u ukupnim je 1,9%. Ukupni prihodi u 2016. godini iznosili su 4.334.665.186 kuna, dok su ukupni rashodi Podravke za 2016. godinu iznosili 4.095.702.812 kuna.

Graf 14 prikazuje strukturu prihoda za 2016. godinu odnosno udio pojedinih prihoda u ukupnim prihodima Podravke.

⁴⁸ Podravka: Godišnje izvješće za 2016. godinu Grupe Podravka, raspoloživo na: <https://podravka-cdn.azureedge.net/repository/files/0/1/01c7ed7b2b31e8c9ec6ab8a0aff8f12a.pdf>, posjećeno: 07.08.2017.

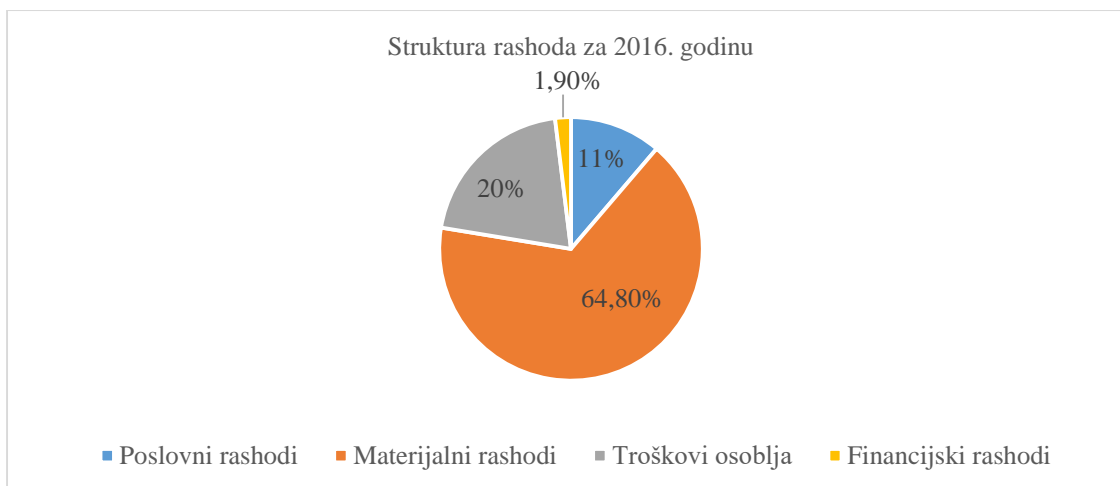

Graf 14: Struktura prihoda za 2016. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Iz grafa 14 je vidljivo da je u 2016. godini udio prihoda od prodaje u ukupnima bio 95,5%, financijskih prihoda 1,7%, a udio ostalih prihoda u ukupnima bio je 0,01%.

Graf 15 prikazuje strukturu rashoda za 2016. godinu odnosno udio pojedinih rashoda u ukupnima.

Graf 15: Struktura rashoda za 2016. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima iz Godišnjeg izvješća Podravke d.d. za 2016. godinu

Iz grafa 15 je vidljivo da je u 2016. godini udio poslovnih rashoda u ukupnima bio 11%, dok je udio materijalnih rashoda bio 64,8%. Udio troškova osoblja u 2016. godini bio je 20%, a udio financijskih rashoda 1,9%.

5. ZAKLJUČAK

Praćenje prihoda i rashoda poduzeća te njihovo objavljivanje vrlo je bitno za pravilo vođenje poduzeća. Ono omogućava da se lakše uoče problemi te da se na vrijeme donesu odluke o promjenama. Praćenje prihoda i rashoda vrlo je bitno za menadžere, jer su oni ti koji u poduzeću koji donose najbitnije odluke. Prihodi i rashodi zauzimaju važnu ulogu u analiziranju poslovanja. Na primjeru poduzeća Podravka d.d. prikazana je struktura prihoda i rashoda i njihov utjecaj na rezultat poslovanja.

Na primjeru Podravke pratili su se prihodi i rashodi za određena vremenska razdoblja kako bi se pojasnio način njihova nastajanja, strukture te djelovanja na poslovanje poduzeća. Pratili su se prihodi i rashodi za 2014., 2015. i 2016. godinu. Otkup vlasničkog udjela Mirne d.d. i Žita d.d. koji započinje u 2015. godini vodi povećanju prihoda. Podravka sve više širi svoje proizvode na nova tržišta, te svake godine na tržišta izbacuje nove proizvode iz različitih kategorija.

Troškovi su smanjeni ponajviše kao rezultat zadržavanja kamata na niskim razinama. Također značajan utjecaj na prihode i rashode imao je i negativan tečaj Ruskog rublja kroz sve tri godine i to prvenstveno kada se gleda samo tržište Rusije, Baltika.

Važno je redovito pratiti prihode i rashode poduzeća, te njihove utjecaje na poslovanje poduzeća kako bi se na vrijeme poduzele potrebne korekcije.

6. LITERATURA

1. Barišić, I., Brozović, M., Dečman, N., Ježovita, A., Novak, A., Pavić, I. (2016): Računovodstvo I: Priručnik za vježbe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 82
2. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF plus, Zagreb
3. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo, prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb
4. Financiranje poduzetničkog pothvata: Račun dobiti i gubitka, raspoloživo na: http://www.efos.unios.hr/financiranje%20poduzetnickog%20pohvata/wpcontent/uploads/sites/224/2013/04/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka_1.pdf [14.07.2017.]
5. Mathos: Račun dobiti i gubitka, raspoloživo na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Racun_dobiti_i_gubitka.pdf [14.07.2017.]
6. Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 15: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 86
7. Narodne novine (2008.): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, HSFI 16: Rashodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 30.
8. Narodne novine (1996): Međunarodni računovodstveni standardi, MRS 18: Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 65.
9. Narodne novine (2016) : Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 95.
10. Podravka: Financijska izvješća, raspoloživo na: <https://www.podravka.hr/kompanija/investitori/financijska-izvjesca/> [31.07.2017.]
11. Podravka (2015): Revidirani rezultati poslovanja Grupe Podravka za razdoblje 1.-12-2015., raspoloživo na: <https://podravkacdn.azureedge.net/repository/files/5/8/580c6a031d15b7e64ebd3ec770819f56.pdf> [18.07.2017.]
12. Podravka (2015): Rezultati poslovanja Grupe Podravka za razdoblje 1.-12. 2015., raspoloživo na: <https://podravkacdn.azureedge.net/repository/files/c/3/c38584e093f5814d17b202663ce9d722.pdf> [18.07.2017]

13. Podravka (2016.): Rezultati poslovanja Grupe Podravka za razdoblje 1.-12. 2016., raspoloživo na: <https://podravkacdn.azureedge.net/repository/files/e/3/e3aca1ad5a852f40b0ab2f2bc386e4e2.pdf> [31.07.2017.]
14. Poslovni dnevnik (2011): Kako su u računovodstvenim standardima definirani prihodi i kako se knjiže, raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/trzista/kako-su-u-racunovodstvenim-standardima-definirani-prihodi-i-kako-se-knjize-192348> [13.07.2017.]
15. Poslovni dnevnik (2015): Račun dobiti i gubitka važan je putokaz za menadžere, raspoloživo na: <http://www.poslovni.hr/kutak-za-poduzetnike/racun-dobiti-i-gubitka-vazan-je-putokaz-za-menadzere-292797/multimedia/p0> [13.07.2017.]
16. Prihodi i rashodi: Utvrđivanje rezultata, raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/RAC//ssever/racunovodstvo/PREDAVANJE_13_Prihodi%20i%20rashodi_kapital_predavanje_2014_web.pdf [11.07.2017.]
17. Profitiraj.hr (2010): Što nam pokazuju osnovni financijski izvještaji?, raspoloživo na: <http://profitiraj.hr/sto-nam-prikazuju-osnovni-financijski-izvjestaji/> [14.07.2017.]
18. Tominac, S., Cutvarić, S., Čevizović, I., Glasnović, B., Gulin, D., Leko, S., Sačec, I., Miličić, I., Mrša, J., Perčević, H., Pokrovac, I. (2008): Primjena Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja: s poreznim propisima, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
19. Tušek, B.: Računovodstveno praćenje rashoda, prihoda i utvrđivanje rezultata poslovanja, raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/btusek/rac/13.%20RA%C4%8CUNOVODSTVENO%20PRA%C4%86ENJE%20RASHODA.%20PRIHODA%20I%20REZULTATA%20POSLOVANJA.pdf> [08.07.2017.]
20. Tušek, B., Sačec, I., Mališ, S., Žager, K., Žager, L. (2016): Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
21. Zagrebačka burza (2017): Vrijednosnica PODR, Izvještaji, raspoloživo na: <http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=11> [6.08.2017.]
22. Žager, K., Sačec, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Masmedia d.o.o., Zagreb.

7. POPIS TABLICA

Tablica 1: Sadržaj i struktura računa dobiti i gubitka.....	6
Tablica 2: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima u 2014. godini.....	19
Tablica 3: Prihodi od prodaje po tržištima za 2014. godinu.....	20
Tablica 4: Financijski prihodi Podravke 2014. godina.....	21
Tablica 5: Ostali prihodi Podravke 2014. godina.....	22
Tablica 6: Operativni rashodi Grupe Podravka za 2014. godinu.....	22
Tablica 7: Poslovni rashodi Podravke za 2014. godinu.....	24
Tablica 8: Troškovi osoblja za 2014. godinu.....	24
Tablica 9: Materijalni rashodi Podravke za 2014. godinu.....	24
Tablica 10: Financijski rashodi Podravke za 2014. godinu.....	25
Tablica 11: Struktura prihoda i rashoda za 2014. godinu.....	26
Tablica 12: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima za 2015. godinu.....	27
Tablica 13: Prihodi od prodaje po regijama za 2015. godinu.....	28
Tablica 14: Financijski prihodi Podravke 2015. godina.....	30
Tablica 15: Ostali prihodi Podravke za 2015. godinu.....	31
Tablica 16: Struktura operativnih rashoda Grupe Podravka za 2015. godinu.....	31
Tablica 17: Poslovni rashodi Podravke za 2015. godinu.....	33
Tablica 18: Troškovi osoblja Podravke za 2015. godinu.....	33
Tablica 19: Materijalni rashodi Podravke za 2015. godinu.....	34
Tablica 20: Financijski rashodi troškovi Podravke za 2015. godinu.....	34
Tablica 21: Struktura prihoda i rashoda za 2015. godinu.....	35
Tablica 22: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima 2016. godina.....	36
Tablica 23: Prihodi od prodaje po regijama za 2016. godinu.....	37

Tablica 24: Financijski prihodi Podravke u 2016. godini.....	39
Tablica 25: Ostali prihodi Podravke za 2016. godinu.....	39
Tablica 26: Struktura operativnih rashoda Grupe Podravka u 2016. godini.....	40
Tablica 27: Poslovni rashodi Podravke za 2016. godinu.....	41
Tablica 28: Troškovi osoblja Podravke za 2016. godinu.....	42
Tablica 29: Materijalni rashodi Podravke za 2016. godinu.....	42
Tablica 30: Financijski rashodi Podravke za 2016. godinu.....	42
Tablica 31: Struktura prihoda i rashoda za 2016. godinu.....	43

8. POPIS SLIKA

Slika 1: elementi računa dobiti i gubitka.....	5
Slika 2: klasifikacija prihoda.....	9
Slika 3: klasifikacija rashoda.....	14

9. POPIS GRAFOVA

Graf 1: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima u 2014. godini.....	19
Graf 2: Prihodi od prodaje po tržištima u 2014. godini.....	21
Graf 3: Operativni rashodi Grupe Podravka za 2014. godinu.....	23
Graf 4: Struktura prihoda za 2014. godinu.....	26
Graf 5: Struktura rashoda za 2014. godinu.....	27
Graf 6: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima 2015. godina.....	28
Graf 7: Prihodi od prodaje po regijama 2015. godina.....	29
Graf 8: Operativni rashodi Podravke za 2015. godinu.....	32
Graf 9: Struktura prihoda za 2015. godinu.....	35
Graf 10: Struktura rashoda za 2015. godinu.....	36
Graf 11: Prihodi od prodaje po strateškim poslovnim područjima 2016. godina.....	37
Graf 12: Prihodi od prodaje po regijama 2016. godina.....	38
Graf 13: Operativni rashodi Grupe Podravka 2016. godina.....	41
Graf 14: Struktura prihoda za 2016. godinu.....	44
Graf 15: Struktura rashoda za 2016. godinu.....	44

10. SAŽETAK

Prihodi su povećanje ekonomske koristi, koje vodi do smanjenja obveza ili povećanja kapitala. Rashodi su smanjenje ekonomske koristi kroz smanjenje imovine ili povećanje obveza.

Prihodi i rashodi imaju značajnu ulogu u analiziranju poslovanja i u upravljanju poslovanja i stoga ih je bitno računovodstveno pratiti kako bi se na vrijeme poduzele određene akcije. Problem istraživanja ovog rada predstavlja složenost prihoda i rashoda poslovanja i njihovu ulogu u analiziranju poslovanja. Cilj rada je objasniti ulogu računovodstvenog praćenja prihoda i rashoda poslovanja i na praktičnom primjeru prikazati njihovu strukturu, način njihova iskazivanja i utjecaj na rezultat poslovanja.

Rezultati analize pokazali su da Podravka iz godine u godinu povećava svoje prihode, uvodi nove proizvode i širi se na nova tržišta. Tokom 2015. godine dolazi do otkupa vlasničkog udjela u tvrtkama Mirna d.d. i Žita d.d. čiji otkup također doprinosi povećanju prihoda.

Ključne riječi: prihodi, rashodi, računovodstveno praćenje.

11.SUMMARY

Revenues are an increase of economic benefits, which results with reduction in liabilities or capital increase. Expenditures are the reduction of economic benefits by reducing assets or increasing liabilities.

Revenues and expenditures have a significant role in analysing business operations and management. It's important to keep accounting track of them in order to timely make certain actions. The problem of this thesis is the complexity of revenues and expenditures and their role in analysing business. The purpose of the thesis is to explain the role of accounting tracking of revenues and expenditures and show practical example of their structure, how they are expressed and their impact on the business result.

The results of the analysis showed that Podravka year after year increased its revenues, introduced new products and expanded to new markets. During 2015, Podravka purchase companies Mirna.co and Žito.co, which also leads to increased revenue.

Keywords: revenues, expenditures, accounting tracking.